UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Authori. tuto. & cura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

toꝛibus. j. quẽad. teſt. aper. Dicit gl. ꝙ nõ erit, q2 ad hoc cogeba
tur conſentire maioꝛi parti. Certe iſtud eſt verum, quando oẽs
ſimul cõuocati hoc ſtatuiſſet. l. iuriſgentiũ. §. hodie, alias eſt ſub
l. ꝛ ſuum heredẽ, ſ. de pac. ſed hec lex innuit ꝙ fuerit pactũ factũ
ſingulariter cũ quolibet, nec dicitur cũ maioꝛi parte. vnde ſi nõ
eſſet tutoꝛ nõ cogeretur. Dicẽdũ eſt ergo ꝙ officium ſuum non
eſt ſibi dãnoſum. Nam ſi pupillus nõ audiſſet nõ haberet quem
cõueniret, ꝛ ſic perderet creditũ. Itẽ nec videtur damnoſus eſſe
ſibi conſenſus ſuus, qa pꝛouocãdo alios videtur eſſe parte con-
tentus, facit j. de doli excep. l. apud Celſum in pꝛin.

LEX LXI.

Si tutoꝛis. In actione tutele venit quod factum eſt ab herede tutoꝛis impleute inchoata p defũctum: hoc dicit. ¶ Oppon. ſ. e. l. tutoꝛes q poſt pꝛin. Sol. glo. ꝙ ibi loquitur de geſtis nõ inchoatis p defunctũ, hic ſecus. Item itellige de omnibus geſtis p heredem. ad q̃ tenebatur, vt veniant in actione tutele, hic de his ad q̃ non tenebatur, vt veniant in actione negotiorum geſtoꝛum, vt j. de fideiu. tu. l. etiam. ꝛ l. ſe. q.

LEX LXII.

Apud Ariſtonem. Pupill⁹ tenet ex culpa tutoꝛis quatenus eſt locupletioꝛ, ꝛ etiã vltra, ſi tutoꝛ eſt ſoluẽdo, ſed liberatur cedẽdo actionẽ, hoc dicit. Pꝛimo ponit vnũ dictũ Ariſtonis. Secundo circa iſtud authoꝛ legis mouet duo dubia. Tertio dictũ Ariſtonis appꝛobat. Quarto ſeipſũ redarguit de eo qđ male dubitauerat, ꝛ dictũ Ariſtonis ꝙ ſimpliciť appꝛobauerat limitat, ex q̃ colligitur ſolutio pꝛimi dubij. Quinto ſoluit ſecundã dubitationẽ quam fecerat. Secunda ibi, ſ; tutoꝛ. Tertia ibi, quid tu putas. Quarta ibi. ſ; quare. Quinta ibi, impune. ¶ Opp. in pꝛin. appꝛobauit dictum Ariſtonis i ver. ſed q2 dicit contrariũ. Reſpon. gloſ. fateoꝛ ꝙ coꝛrigit ſeipſum. Quidã moder. volũt tenere, ne ſeipſum coꝛrigat, dicẽtes, ꝙ i pꝛi. loquitur quando culpa tutoꝛis fuit talis, ex qua pupillo nõ oꝛiť actio durante tutela, ideo nõ liberatur cedendo actionẽ, qa non poteſt cedere. In ver. ſ; quare loquiť quãdo culpa tutoꝛis fuit talis, ꝙ durante tutela oꝛiť actio vt furti, vel rapine, vt l. ſi tutoꝛ reipublice in fi. j. de tu. ꝛ ra. diſt. merito liberať cedẽdo, q2 põt cedere. S; certe licet in pꝛimo caſu non nata ſit actio. poteſt tamen cedere ſpẽ actionis. C. d dona. l. ſpẽ, ideo eadẽ eſt ratio. Tene ergo ſolutionem gl. ꝙ coꝛrigit ſe ita tenet Dy. ꝛ Ja. de Are. Op. ſ. d euict. l. illud. ne vis fiat et. l. j. §. hoc edicto, cũ ſi. Reſp. ꝙ oẽs leges que dicunt pupillum teneri ſi tutoꝛ eſt non ſoluendo, intelligas ꝙ liberatur cedẽdo actionẽ, per hãc l. Op. ſ. eo. l. cum plures. §. j. Sol. Quãdoq; tutoꝛ aliqua facit diligenť, ꝛ tũc pupillus tenetur, etiã ſi caſu bonum exitum non habuit, vt ibi. Quandoq; facit aliqua culpabiliter, vl' doloſe, tũc tenetur pupillus, quatenus ad eũ peruenit, vl' vt cedat actionẽ, vt hic. De quo plenius dixi in l. ſi dolo. j. ſi quis omiſ. cauſ. teſt. vti tangit gl.

De author. & conſenſu tutorum & curatorum. Tit. viij.

LEX I.

1 ☞ Directo qđ non licet an liceat per obliquum, ꝛ quando.
2 Filius poteſt ſtipulari at pupillo i caſũ caſtrẽſis peculi, vel quaſi patris authoꝛitate.
3 Pater authoꝛať filio in caſu aduentitia, ꝛ ad quem remanebit vſusfructus.
4 Donatio cauſa moꝛ. facta p filium in poteſtate patris, ipſo patre authoꝛitate an valeat.
5 Filius vt poſſit donare cauſa moꝛtis, ſufficit conſenſus patris.
6 Conſenſus requiſita ſtatuto in contractu mulierum non poteſt pꝛeſtari per eum cui directo acquiritur.
7 Pater authoꝛatur filio donãti cauſa moꝛtis fratri ſuo exiſtẽti in poteſtate.

a **Quanquam.** [a] Qđ non licet de iure directo, l; p conſequentiã.
b Itẽ quis nõ poteſt authoꝛari [b] in negotio ex q̃ ſibi acqritur pꝛincipaliter hoc dicit. Op. qđ nõ li-
1 cet [†] directo nõ l; p obliquũ, vt. ſ. de his qui no. inf. l. atheletas. §. ſiue aũt. d dona. iter vi. ꝛ vxo. l. ſi ſpõſus. §. 1. de li. leg. l. ſi is q duos i pn. So. Dy. qñ aliqd per ſe ſeparatim ab alio eſt pꝛohibitũ. S; illud neceſſario ſeqtur ad poſitionẽ alterius pmiſſi, qđ nõ l; directo l; p cõſequẽtiã vt hic ꝛ ſ. de pac. l. ſi vnus. §. illud. de vſuc. l. ſi aliena. §. ſi iure d li. le. l. ſi is q duos. in fin. de in integ. reſt. l. nõ ſolum. j. eo. l. qđ dicim⁹. de accepti. l. ꝛ p iuſiurandũ. §. ꝛ ſi fideiuſſoꝛi. Si vero illud pꝛohibitum nõ conſequitur neceſſario ad pmiſſum, tunc illud qđ non licet directo, nõ l; p conſequentiam vt in cõtrarijs. Sed ſi permiſſum nõ poteſt pꝛocedere ſine pꝛohibito, qđ non licet directo licet p conſequentiã, vt l. quoties. C. de iud. Ita dicit Dy. ꝛ bene.

2 ¶ Querit glo. [†] quid ſi filius ſtipulatur a pupillo in cauſã peculij caſtrenſis vel quaſi, patris authoꝛitate, an valeat: Gl. dicit ꝙ ſic. S; contra facit. j. eo. l. qđ dicimus. §. fi. ꝛ ſ. de iuriſd. om. iu. l. q iuriſdictioni. Non enim videtur conſiderandum an per filium queratur patri, vel nõ, ſ; hoc ſolum, an filius ſit in poteſtate. Nã filius nõ põt authoꝛari patri, licet ipſi filio nõ queratur, vt d. l. quod dicimus. §. fi. Et hoc videtur innuere glo. in l. ipuberẽ. §. i. j. d falſis. Dico ꝙ hec gl. dicit bene: [c] aut enĩ pater autho-
c ratur filio, ꝛ tunc ſolum inſpicimus, an p filiũ queratur. patri. vt j. de fal. l. ſi pater, ꝛ l. impuberem. §. j. ita debet intelligi qđ no. p glo. Aut filius authoꝛatur patri, ꝛ tunc ſolã patriã poteſtatem inſpicimus, l. qđ dicimus. §. fi. j. eo. Et eſt ratio, quia pater poteſt iubere filio, non ecõtra. Ad pꝛedicta facit ſ. d do. inter vir. ꝛ vxo. l. iij. §. q in eiuſdem, vbi nõ pꝛohibetur donatio eunti in caſtra.
d ¶ Quero. [d] qd ſi [†] pater authoꝛatur filio i cauſa aduẽtitia
3 Dicit gl. ꝙ valet q̃ ad pꝛop2ietatẽ, non quo ad vſumfructũ, quia patri queritur. S; ad quem pertinebit vſuſfruct⁹: videtur, ꝙ ad ipſum filium, q habet pꝛop2ietatem. Nõ enĩ remanebit apud pmittentẽ arg. C. de bo. q̃ lib. auť. excipitur, quod declara, vt dixi in d. l. impuberem. §. j. ¶ Quero. [†] qd ſi filius [e] velit donare
4 cauſa moꝛtis ipſi patri vel eius ſeruo, eo authoꝛante, an valeat
e Videtur ꝙ nõ. [f] dicit gl. iſta queſtio. nõ pcedit de iure antiq, ſecũ-
f dũ qđ pater occupabat oĩa iure peculij, vnde nõ erat ſibi neceſſaria donatio cauſa moꝛtis: ſecundũ vero iura hodierna pcedit eo caſu, q̃ pater filio nõ ſuccedit, vel ſuccedit cum alio, ꝛ ſic donatio põt ſibi eſſe vtilis. [g] Et aduerte diligenter ex hac gloſ. [†] ꝙ
g ad hoc vt filius poſſit donare cauſa moꝛtis, nõ requiritur patris
5 authoꝛitas, ſ; ſufficit patris cõſenſus, vel permiſſio. l. tam is. §. j. d do. cauſa moꝛ. l. filiuſfa. eo. tit. ꝛ tamẽ tenet gl. [h] ꝙ pater non
h põt pꝛeſtare illum conſenſum ad ſui commodum. quod not. ad multa. [i] Sũt enĩ per Italiã ſtatuta [†], ꝙ minoꝛes ꝛ mulieres non
i poſſunt contrahere ſine conſenſu aliquoꝛũ conſanguineoꝛum,
k quem conſenſum qs pꝛeſtare nõ poteſt, quando directo de acquirẽdo ſibi tractať vt hic. [†] ¶ Querit gl. an pater acquirẽdo poſ-
6 ſit authoꝛe filio volenti donare cauſã moꝛtis fratri ſuo in poteſtate exiſtẽti: Reſpõd. glo. ꝙ ſic, quo ad pꝛop2ietatem non quo ad vſumfructum, qđ p ac t. ¶ Quid autẽ fiet de vſufructu, dixi. ſ. no. hãc gl. ſed ſi fieret donatio cauſa moꝛtis in teſtamento, tunc nõ requiriť, nec pꝛeſentia, nec ſtipulatio, vel pactũ, vel pollicitatio, ſicut nec in certis, q̃ in teſtamento aguntur. ¶ Unde notab. dixi. in l. j. C. de do. cauſa moꝛ. ꝛ l. j. j. eo. ti. tũc pcederet determinatio glo. in fin.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Quanquã. Uide Bal. in l. vxoꝛ. C. de cond. inſert. P. PAV. P. ¶ Ad reg. iſtius l. vide late Jaſ. in l. quoties col. vlti. C. de iud. Uide Barb. vbi ſimiliter adducit i cõſi. xx. vo. ij. ꝛ ad de Commẽ. cõſ. clxxvj. incipian. Statuto Papiẽſi. co. fi. ver. ad hoc nihil facit. Circa verbũ. authoꝛari. i. hac in tertia authoꝛitatis pꝛeſtande in facto pꝛoꝛio vide Ro. ſin. cclxxix. inci. collegiũ. Itẽ ſtante ſtatuto, ꝙ filius nõ poſſit ſe obligare ſine conſenſu patris, an pater poſſit pꝛeſtare conſenſũ ſe obligandi iure pꝛopꝛia ipſius vide Ale. cõſ. cvj. Itẽ, an filius poſſit donare cauſa moꝛ. patri, ipſo patre cõſentiente, vide Bal. cõſ. ccix. vo. iij. ꝛ Ro. cõſ. xxix. in iij. dub. Et an poſſit ſe obligare p eo remedio, ipſo conſentiente, vide Bal. cõſ. ccxiij. vo. ij. Et an filius poſſit dona. cauſa moꝛtis patri, ipſo patre cõſentiente, vide Fel. in. c. cũ muniti⁹ ad in. de teſta. Ang. conſ. cxliij. S; aduerte ꝙ Fel. in d. c. cũ nuntius loquitur in patre, ꝛ ibi vide. ꝛ pꝛo eo ipſo ꝛ contrahit cum filio ſecum contrahente, vide quod dixit Bar. i l. frater a fratre. ver. quero qd de contractu reſtitutionis. ff. de cond. inde. ꝛ d veritate vide Jaſ. in l. quoties. C. d fideic. Fel. in c. edoceri. verſic. omittitur de reſcr. Itẽ ꝙ ꝯ ſe pater poſſit authoꝛari, vide Bald. in addit. ad conſi. ciij. Joan. de Anan.

b ALEX. ¶ Põt authoꝛari. Et ad materiã, an qs poſſit ad ſui vtilitatẽ authoꝛitatẽ pꝛeſtare, q̃ ſi collegium nõ poteſt ſine authoꝛitate pꝛioꝛis conſtituere pꝛocuratoꝛẽ, velit pꝛioꝛem conſtituere, an poſſit pꝛioꝛ authoꝛitatẽ pꝛeſtare: Bal. ꝙ ſic, i l. filiuſfa. §. veterani, de pꝛocu. alleg. dictũ Arch. i c. pꝛeſentiũ. de teſti. in vj. Et ad materiã vide Bald. ꝛ doc. in auť pꝛeterea. C. vnde vir ꝛ vxoꝛ. ꝛ p Bal. in l. ſi furioſi. C. de nup. ꝛ vide ꝙ habetur i l. ſi conſul. de adop. ꝛ vide oĩo ꝙ no. Bald. in l. ab omnibus. §. ſi Titio. de leg. j. ꝛ in ſimili q. vide Bal. i auť. hoc ius poꝛrectũ. d ſacroſ. ecc. vbi ponit an epiſcopus alienans res eccleſie ſue, poſſit ipſe ſibi authoꝛari.

Dicit

c ALEX. ¶ Dicit bene. Adde Bar. i l. frater a fratre. ḋ cōdi. ide.

d ALEX. ¶ Quero. Adde Bal. i l. j. ḋ inof. don. ꝛ q̄ no. ibi i addi. Ang. ꝛ Bar. in l. Gallus. §. qḋ ſi is. ḋ li. ꝛ poſth. Idē tenet Bar. in d. l. bonoꝝ. ꝛ ibi Bal. circa fi. C. q admi. ꝛ no. Paul. de Caſt. in l. ſenū. q teſt. fa. poſ. ꝛ vide. no. Bal. in auth. hoc ius porrectū C. de ſacroſan. ec. ꝛ Inn. i c. dudū. de re. eccle. nō aliena. An autem pater, poſſit authorari filij s in diuiſione bonoꝝ aduentitiorum, vide Bal. in l. generaliter. C. de ſec. nup.

e P. PAV. P. ¶ Quid ſi filius. Vide Roma. conſi. dxv.

f ALEX. ¶ Videtur ꝙ nō. ꝯ hanc opi. tenet An. i l. j. §. fuit queſitum. j. ad Trebe. ꝛ dicit ſe de facto cōſuluiſſe ꝯtra Bar. ꝛ dt pro hac ſua opin. videri tex. in l. j. C. de impo. luc. deſcr. li. x. Nā tex. ibi quāuis dicat ḋ titulo lucratiuo, ſeu de obueniētib⁹, alicui titulo lucratiuo, tñ dixit ipſe tex. illum non habere locum in obuenientibus, ex vltima voluntate partis, vel ecōtra, non intelligēdo in filio emācipato. Secūdo adducit ipſe, qa ad hoc, vt valeat donatio, nō requiritur authoritas patris, ſꝫ cōſenſus d. l. tā is. §. j. j. de do. ca. mor. ꝛ l. filiuſfamilias. §. patri. de dona. Si verū eſt ꝙ requirit cōſenſus patris, poterit quādocunqꝫ iſte conſenſus, interuenire. Secus in authoritate: qa illa interuenire debet tēpore actus. l. obligari. §. tutor. de autho. tu. ꝛ plene no. i l. ſi qs mihi bona. §. iuſſū. j. de acq. he. ꝛ plene ꝑ Inn. i c. conſuetudinis. de conſue. ꝑ quē tex. patet reſpōſum ad iſtam l. l. de autho. tu. qa loquitur in authoritate, nos vero in cōſenſu. Tertio mouebatur An. ſi diceretur nō poſſe filium donare patri cum cōſenſu ipſiuſmet patris, ſequeretur, ꝙ illud qḋ fuit inductū in fauorem patris, redundaret in ei⁹ odiū: contra l. quod fauore. l. nulla. C. de leg. Fuit, eñ inductum in fauorē patris: vt filius non poſſet donare ſine ei⁹ cōſenſu, ergo, ꝛc. Quarto adducebat tex. in l. j. §. ſinautē. j. ad Tre. vbi poteſt reſtitui hereditas ꝑſidēti ipſi⁹ collegij, cū conſenſu ipſiuſmet preſidentis, ꝛc. Et ratio eſt, qa cōſenſus requirebatur. Et ꝑ hoc dicebat Ang. in d. §. fuit queſitū. ſe conſuluiſſe apud Tuder. in queſt. facti. Statutū dictabat mulierem non poſſe teſtari, vel contrahere, niſi cū cōſenſu duorum cōſanguineorum, ꝙ ſufficiat conſenſus illoꝝ cum quib⁹ vult contrahere, vel quos vult inſtituere, ḋ q̄ articulo infra dicā. Raph. cu. in d. §. fuit queſitū. in j. arti. tenet opi. Ang. quia iſto caſu non videtur ꝙ talis cōſenſus debeat interuenire ad ſupplendā ꝑſonam ipſius filij: qa ita filijfamil. poſſunt eſſe optimi iudices, ſicut ſunt patreſfa, ꝛ qui ſunt ſui iuris. Videt ergo ꝙ cōſenſu patris debeat interuenire ex diſpoſitiōe legis ne fiat preiudiciū patri: ergo ſi ita eſt, ſeqtur ꝙ pr̄ poſſit conſentire, qꝛ nō offenditur lex. Sed in ſecūda queſtio. de ſtatuto in qua dicit ſe cōſuluiſſe, tenet cōtra An. qꝛ tales conſenſus videntur inducti ad ſupplendam inhabilitatē mulieris. Unde nō debet poſſe talis cōſenſus ipſorum preſtari ad vtilitatē ipſoꝝ, ſicut dicimus in authoritate tu. que requirit ad itegrandā perſonā pupilli, vt hic, ꝛ d. l. j. §. fuit queſitū ad Trebel. Imo. vero ibi dicit, ꝙ gl. poſita hic, que communiter eſt approbata, ꝯ Angel. ꝛ ibi tenet contra Angel. Pro qua adducit, qꝛ eadem videtur ratio quādo requiritur cōſenſus alicuius, ꝛ quādo requiritur authoritas alicuius. Itē qꝛ dictus conſenſus preſtandus ꝑ patrē in donatione cauſa mortis videtur inductus ad reintegrandā perſonā filij. alleg. gl. in l. fin. §. neceſſitate. de bo. q̄ lib. ꝛc. Et inquātū Imo. ale. gl. in d. §. neceſſitate. dic ꝙ illa gl. magis cōmuniter reprehenditur, vt ꝑ Bar. ibi, ꝛ alios, maxime ꝑ tex. in c. fi. de iud. i vj. Dicebat etiā Imo. ꝙ ad allegata ꝑ Ang. poteſt reſpōderi. Primo ad l. j. de impo. lu. deſcrip. ꝙ ibi nō dicitur, ꝙ donatio illa cauſa mortis facta ꝑ filiū patri valeat. Propterea donatio illa ḋ qua ibi i tex. dato, ꝙ nō valuiſſet, poſſet tñ morte filij precedentis cōfirmari. iuxta legem pe. C. de donatio. inter virum. Vel poſſet reſpōnderi ꝙ ibi videt neceſſario intelligendū in filio emancipato, vel in filio habēte peculiū caſtrenſe, vel quaſi. Patet qꝛ nedū ibi loquitur in donatione cauſa mortis, ſed etiā de alia vltima voluntate. Itē ſecundum Imo. nō obſt. dū dicebat Ang. ꝙ differentia debet eſſe inter conſenſū, ꝛ authoritatē, quia reſpondet ipſe, ꝙ licet ſit differentia: quandoqꝫ illud eſt verū quando eſt diuerſa ratio, ſed hec non eſt diuerſa ratio ꝑ ſupra dicta ergo ꝛc. Sed certe Imo. nō videtur bene ſuſcipere mentē Ang. in ratione ſui. Nam intentio An. fuit iſta, ꝙ iura in donatiōe cauſa mortis, ſi quam filius poteſt facere requirunt voluntatē, ꝛ non authoritatē, que voluntas poteſt quandocunqꝫ interuenire etiā poſt actum. l. ſi autem plures. de aqua plu. arce. ꝛ l. fi. C. ad Macede. cū ſi. Si ita eſt ergo apparet, ꝙ hec volūtas patris nō habet interuenire ad integrāda perſonā filij: qꝛ ſi ꝓbaret interuenire ad integrandam perſonā filij, requireret, ꝙ interueniret in actu ſicut authoritas d. l. obligari. §. tutor. Sequit ergo ꝙ dicit requiſita, ꝛ debet interuenire ne fiat preiudiciū patri, merito vbi nō agitur de preiudicio patris, nō requiritur talis voluntas, vt patet in l. filiuſfa. in fi. ff. de dona. ſed in ꝓpoſito noſtro, nō eſt in conſideratione voluntas patris hoc caſu, qꝛ offenditur lex, ꝛ ſic ad Ange. rationem nō videtur ſufficienter reſpōſū. Pro quo bene faciunt, que no. Bar. ꝛ alij i d. §. neceſſitate. ꝛ vt j. cōcludā, verior videt opi. An. Ro. in d. §. fuit queſitum, ſe remittit ad d. perſo. in l. iij. in prin. de do ꝛ ibi tenet opi. Bar. ꝑ cle. ij. de re. eccle. nō alie. quā allegat etiā hic Imo. Sed ad illū tex. in cle. ij. pōt reſpōderi, ꝙ ibi ille ꝯſenſus preſtandus per epiſcopū in ꝯctu celebrando ab eccleſia nō fu itrequiſitus principaliter ad cōmodū ipſius epiſcopi, ſed ad cōmodum eccleſie, cuius capitulum vel Rector ꝯhebat, ꝛ ſic ad integrandam perſonā rectoris, vel capituli: nos autē loquimur in conſenſu preſtando fauorem ipſius patris, nō autem ad integrandam perſonā ipſius filij, vt dixi. Non ob. reſponſio quā dedit Imol. d. §. fuit queſitum. ad d. §. ſinautem, ad Tre. qꝛ aliud eſt collegium, ꝛ aliud ſingularis perſona de collegio. l. in tantū. §. vniuerſitas. de rerum di. l. ſed ſi hac. § q manumittur. de i ius vo. Unde quamuis in illo §. ſi ſingularis ꝑſona preſideret collegio quo ad cōuocationem vniuerſitas faciēdā vel quo ad hoc vt eſſe primus in ordine, iuxta l. j. de albo ſcrib. cū ibi ꝑ Barto. ergo ipſius, vt ſingularis perſone de collegio requiritur cōſenſus, non autem ibi requiritur cōſenſus ad integrādam perſonā collegij. Secus vbi requiretur authoritas ad integrandā perſonam collegij, vt i epiſcopo, vt d. cle. ij. Sed ad illā Cle. pōt reſpōderi, vt ſ. quā reſponſionem etiā dedit Abb. in c cū in veteri. de electio. cui⁹ verba. j. referam. Adde ꝙ vltra ſcripta hic ꝑ doc. Bar. in l. frater. de con. inde. tenuit in vl. q. opi. gl. i hac l. j. dē autho. tu. ꝛ ſic contra. Ang. eandem opi. tenet Bal. in l. bonoꝝ in vl. eo. C. qui admi. ꝛ l. ſi vxorem i j. eo. C. de con. infer. ꝛ Imo. in l. in edibus. §. quod fili⁹. j. de dona. ꝛ etiā Bal. in l. ſi furioſi C. de nup. ibi ponit vnū ſingulare verbū ꝛ remediū ad validādum donationem cauſa mortis, quē vellet fili⁹ facere prī. Nam dicit ipſe ꝙ licet dicta donatio nō valet, vt in gl. hic tñ remediū eſt ꝙ adhibeat authoritas ſeu decretū iudicis. Itē adde ꝙ cum opi. Ang. tenet Pe. de bella per hic, vt refert Bal. i d. l. bonorum C. q admi t. Mouebatur Pe. ꝑ d. l. j. C. ḋ ipo. lu. deſcrip. ꝛ ꝑ alia quedā minus vrgētia, que refert Bal. i d. l. bonoꝝ. hāc opi etiā ſequitur Cy. in l. ſenim. in pe. queſtio. C. qui teſt. facere poſ. allega. l. cum ipſe. cum ibi no. C. de ꝯ ben. emp. Idem etiā tenuit ꝯ ul. in d. l. ſenium. ꝛ ibidē etiā Pau. de caſt. in d. l. ſeruū referens ſe idē alias cōſuluiſſe cū plurib⁹ doc. Peruſinis. ꝯ dē Ang. in cōſ. cxxviij. inci. filia refutauit prī, ꝛc. Idē tenet Pau. de Caſt. in l. ſi fili⁹ qui i poteſtate. de teſta. Idem Iac. Are. hic. vno caſu, videlicet quando pater generalē dediſſet licētiā donādi cauſa mortis, nō ſpecificatn ꝙ donare poſſet patri Nā tunc, videt ceſſare ratio hui⁹ legis ſecus autē vbi ſpecifice pater cōſētiret filio donāti cauſa mor. ipſi prī qꝛ tunc procedit gl. hic poſita. Iſtud tñ quod dicunt Iaco. de Are. ꝛ Cy. pendet ab alia q. videlicet vtrum poſſit dari generalis poteſtas a patre filio, donandi cauſa mortis vel teſtādi ad pias cauſas, vel ſimiles. actus De qua queſtione tangit Bal. in l. j. C. de ſacroſan. eccl. ad ꝑdicta etiam vide Bal. ꝛ Sal. in l. j. C. vnde vir ꝛ vxor. vbi ponunt queſtio quā ponit Ang. in d. l. j. §. fuit queſitū. Statuto cauet ꝙ mulier nō poſſit teſtari ſine ꝯſēſu mariti, qḋ ſi vult teſtari ꝛ iſtituere maritō qḋ iuris: Dicit Bal. ſe dubitare, finalit dixit ꝙ ſi ritus renunciet illi facultati preſtandi cōſēſū ſibi dati a ſtatuto qḋ quidē facere pōt, l. ſi qs in cōſcribendo. C. de pac. l. pactū. inter heredem. e. ti. hoc pōt maritus ita inſtitui. l. ſi pater. de ma. vim. ꝛ l. quidam cum filiū. de ver. ob. nec ob. lex iſta, ꝛ d. l. j. §. fuit queſitum qꝛ dicta iura loquntur quando preſtatur authoritas ad integrandā perſonam, non autem in queſtione predicta, ita preſtabetur, ſed ſolum in fauorem mariti. Sal. etiam in prealle. l. j. C. vnde vir. videtur trāſire cum illa opi. qḋ marit⁹ poſſit cōſentire qꝛ cōſenſus a ſtatuto requiſitus. eſt requiſitus in fauorem eius, igitur non debet in eius odium, ꝛc. l. quod fauore. C. de legib. adde tamen quod de directo tenuit ꝯ Ang. Bart. hic in ſin. prin. dum dicit, hic eſt argumētum ꝓ ſtatuto qḋ nō valeat ꝯctus per mulierem ꝛc. Et cum hac opinione Bar. hic poſita cōcordat Pau. de Caſt. in d. l. ſenium. Idē tenuit Ang. qui eſt ſibi ꝯtrarius in §. economus in auth. de ali. ꝛ emph. Hanc partē videtur ſequi. Rom. in d. l. j. C. vnde vir, ꝛ vxor. tenens ſimpliciter ꝯtra Bal. per hāc. l. j. de autho. tu. ꝛ qꝛ. cōſenſus requiritur ad integrandā perſonā mulieris propter imbecillitatē, l. ij. C. ver. ff. ad Vellicia, Iſta op. tenet etiā hic Imo. per. l. j. ꝛ ij. ff. ad Vellia. qꝛ preſumit ꝙ ſtatutum reqrat ꝯſēſum ad integrandā ꝑſonā earum eo qꝛ lex. preſumit in eis imbecilitatatē, ꝛ hoc dt in ꝯctu In actu vero vltime voluntatis dt de dubitare, qꝛ nō reſultat ꝑiudiciū, etiā ſi inſtituit dictos ꝯſāguineos, qꝛ tale teſtamētum. eſt reuocabile. l. ſi mihi, ꝛ tibi. §. in legatis. de leg. j. Dico ꝙ ſtatuto Tudertino, qḋ ponit an ſi mulier teſtetur, ꝛ iſtituat, ꝛc. nō om iſto ꝙ Abb. tetigit hunc articulū in c. cū i v. de elec. vbi dubitat ſtatuto cauet, ꝙ mulier nō poſſit ꝯhere. ſine ꝯſēſu duoꝝ propinquorum

quoꝛū cōſenſit vnus,q cōtraxit,⁊ ali⁹, q nō cōtraxit,nō cōſenſit, virū valeat:⁊ decidit ipſe ꝙ ſic,ꝑ id ꝙ no.gl.in d.c. cū in veteri. In cōtrariū adducit tex.in d.cle.ij.reſpōdet,vt ſ.reſpōdi.Dico q̄ ſi bene ſentio caſ⁹ iſti⁹ vltimi articuli,pēdet ab hac cōſideratio ne,videlicet an hoc ſtatutū fuerit introductū ad fauoꝛē ꝓpinquo rū,an ad integrādā perſonā mulieris. Si ad fauoꝛē expeditū eſt, per ea que ſ.dixi in d.artic. Si ad integrādā perſonā mulieris, tūc per legē noſtrā,⁊ per l.j.§.fuit queſitū. Bar.in l.trāſactio.de trāſact.dt,ꝙ quādo ſtatutū requirit cōſenſum propinquoꝛū vi detur iſtud inducere in cōmodū propinquoꝛū.intelligas,ſ.ꝓxi moꝛū.ita Bal.in l.fi.per illū tex.C.de verb.ſig.⁊ ſequit ibi Bal. in l.j.C.vnde vir ⁊ vxoꝛ.⁊ in l.fi.C.de teſt.mil.⁊ Pet.de Anc.in repet.c.canonū ſtatutū.verſ.quero vlteri⁹ in verb.cōſanguinei. de cōſtit.Ang.in conſ.clvij.Tamē his non obſtātibus,dico ꝙ in ca.predicto ſtatutū videtur requirere cōſenſum ad integrādam perſonā mulieris.qđ firmat in terminis Bal.in l.ij.C.de adopt. Et idē iſtud vult.Bar.recte intuēti in.d.l.trāſact.licet eū nūc al legauerim in ꝯrium,quod in veritate nō facit. Unde cōcludo,de iure verius,ꝙ ſtatutū ad integrādā perſonā mulieris emanauit nō ad fauoꝛē. qđ ſi ita eſt,nō valebit cōtract⁹, nec inſtitutio.⁊ ita teneo in his duobus articulis. Et ad materiā vide Ioa.And.in Spec.de inſt.edi.§.poꝛro.in addit.incip.Petr⁹.Ibi em̄ exami nat pꝛopꝛie has duas queſt.ſed examinat vnā queſt.q̄ꝫ ponit,hic gl.vꝫ,vtrū vn⁹ fili⁹ poſſit donare cōfratri. ¶ Adde quod Bal. conſ.lix.lib.ij.refert aliquas opi.an pat pꝛopꝛio facto poſſit au thoꝛari filio,⁊ deide dicit,ꝙ aut pater authoꝛatur bona fide,⁊ tūc poſſit.⁊ ita loq̄t vna opinio:aut mala fide,⁊ tūc non poſſit,ſubdit tñ ꝙ de iure veriou videtur opinio,ꝙ poſſit authoꝛari, q2 aliud in tutoꝛe,vt in auth minoꝛis debitoꝛ,verſi.ſed ſi actiōis,aliud in patre,cui fili⁹ in poteſtate poteſt cedere iura cōtra tertiū,nec ali qua lex pꝛohibet. Idē ⁊ apertius tenuit Ro.con.ccccxv.ꝑ eādē l.j.C.de impo.lu.deſcr.in ver.ex diuerſo.⁊ reſpōdit ad hāc legē ꝙ loquitur in authoꝛitate quā ad ſui cōmodū nō poteſt qs inter poneret queſtio iſta loquit in cōſēſu:⁊ aliud eſt authoꝛitas,aliud cōſenſus,cū ſint diuerſiſſima,vt patet ex his q̄ not.Inno.de con ſuet.cū cōſuetudinis.⁊ gl.i c.dudū.in verb.tractat⁹.de reb.ecc. nō alie.in vj.Quod aūt qs poſſit cōſētire ad ſui vtilitatē, eo caſu quo res non pōt explicari ſine ſuo conſenſu, eſt caſ⁹ ď offi.dele. c.cū in iure.⁊ lati⁹ vide per ipſū Ro.in l.filiuſfa.de dona.⁊ in fin. apoſt.indeciſa relinquetur queſt. An vnus frater poſſit donare alteri fratri patre authoꝛāte,ſi ambo ſint i poteſtate,cō.xxvj.cō ſuluit ꝙ ſic plene.Et de ſtatuto,ꝙ mulier nō poſſit teſtari ſine cō ſenſu mariti,in terminis Bal.cōſ.lxxvij.ij.vo.Ab.tñ cōſ.xl.ij.li. videt tēere qđ pat poſſit authoꝛari vni filio volēti alteri filio,⁊ ſic fratri donare.Bal.ēt cōſ.iiij.j.vo.videt tenere, qđ ſtante ſtatuto qđ filia vel eius fili⁹ non poſſit ſe obligare ſine conſenſu poteſta tis,vel duoꝛū iudicū,pꝛedicta tñ ceſſent ſi interueniat conſenſus aui,vel patris,qđ hoc caſu ſi pat conſētiat ad ſui cōmodū non va let:ſtāte aūt ſtatuto qđ filius non poſſit ſe obligare ſine conſenſu, ⁊ parabola patris,an poterit ſe obligare cū conſenſu patris ꝓ re dimēdo ipſum a carcerib⁹:vide Bal.con.lxxix.j.lib. Adde ēt apoſtil.in quātū facit mentionē qđ Imo.dicit dubitare in vltimo voluntate,qñ eſſet ſtatutū qđ mulier non poſſet teſtari ſine con ſenſu duoꝛū ꝓpinquoꝛum, an illi pꝛopinqui poſſint conſentire, vt ipſos inſtituat,qđ Bal.conſuluit, qđ ſtante pꝛedicto ſtatuto quod ſic,q2 dicitur conſenſus,non authoꝛitas,conſiliū eſt,clxxij. inci.hec eſt copia.ij.vol.⁊ Nagel.con.cxliij.

g POMA.¶ Utilis.Uide Alex.in l.j.§.queſitū.i j.col.⁊ ſe.ff.ad Tre.Et in con.cvj.in j.vol.⁊ con.xxix.in ij.vo. Ang.cō.cxxxiiij. incip.tria dubia.Ro.con.dxv.⁊ ſing.cclxxx.alias cōſi. Ang.eſt cxxxvj. Pau.c.cum in veteri,de elect.Ale.l.bonoꝛum. circa fi. C.qui admi.⁊ l.j.C.eod.Barb.conſi.j.in j.volu.

h ALEX.¶ Tenet gl.Et facit etiā ad id quod voluit Bar.in rub. Dige.verſus fi.dum in queſtione de donatione Conſtantini re ſpondet ad l.legatus.de offi.pꝛeſi.

i POMA.¶ Ad multa.Uide Ro.ſing.cclxxx.Fel.c.edoceri.de ſcri.Et no.qđ ſtatutum,filius non poſſit contrahere ſine conſen ſu pꝛopinquoꝛum non habet locum in parte, q2 in eo ceſſat om nis ſuſpicio.Ita Bal.l.pactum quod dotali.C.de col.

k AND.BAR.¶ Sunt em.Et vide ad aliud,an ſi mulier non pote rit teſtari ſine conſenſu duoꝛū ꝓpinquoꝛū,an poterit vnū ex illis inſtituere.Dic.ꝙ ſic,tex.⁊ ibi doc.in c.cū in veteri. de elec.Et vi de Bal.in l.fi.§.neceſſitate.C.de bo.q̄lib.⁊ i l.filiuſfa.ff.de his q̄ ſunt ſui.do.Ab.in c.cū in veteri.de ele.Scribētes i l.ſi cōſu.ff.ď adop.⁊ in cū pꝛ.§.libertis.ď le.ij.Bal.in l.fi.C.adl.Macc.⁊ in l.bonoꝛū.C.q admi.Bal.i l.j.C.vnde vir ⁊ vxoꝛ. Ang.i l.j.§.fuit queſitū.ff.ad treb.Bal in l.ſi furioſi.C.de nup.Rap.in l.ſeniū q teſt.fac.poſ.Pan.de ca.in l.q in pāte.ff.de teſta.⁊ in l.ſi qs mi hi bona.§.ꝙ ſi mādauit.ff.ď acqui.he.Bar.in l.tāis.ff.ď dō.cau ſa moꝛ.qđ voluit Ang.in §.economus.in auth.de eccl.ti.Io.de Imo.in d.§.fuit queſitum.⁊ in l.in edib⁹.§.qđ filius.ff.de dona Io.l.ij.e.ti.Io.an.de inſtru.edi.§.poꝛro.in addi.inci.q2 Accur ſius Bal.in c.fi.de feu.ſine cul.nō ami.gl.⁊ Bal.i l.exceptiōe.C. de eui.⁊ in l.ſi pater.C.de ſpō.Ant.i c.cū cōſuetudinis ď cōſue. Bal.in l.j.C.qui admi.Bal.in conſ.cxlv.inci permittendū.Io. mona.in c.dudū.de re.eccl.non alie.in vj.ꝙ voluit Io.an in cle. ſi vna de re eccl.nō alie.⁊ in c.qui tacet.de re.iu.in vi. Hoſt.in c. poſſeſſiones.de re.ec.non alie.do. Ab.in c.cū dilectus.de cōſue tud.⁊ ꝙ voluit Bar.in l.j.§.ſi plures ff.de exer. Scribētes in l. fiſtulas.§.fundus.ff.de contrahen.emptio.ꝙ habetur in c.con ſueuit.de iure patrona. Abb.in c.magis de voto.

l POMA.¶ Exiſtēti.Uide Old.cōſ.xxvj.⁊ cōſ.cx.Panoꝛ.cōſi. xl.in fi.in ij.vo.Fel.in c.iſuper.⁊ in c.cū nūcius.i vl.co.ad fi.ď te ſti.⁊ Bar.conſil.xlij.in j.vol.Panoꝛm.c.ſicut noſtri.ď iureiur.

1 ☞ Teſtis pꝛeſentia an neceſſario includat intelligentiam. Tutoꝛis an pꝛeſentia ſufficiat ſi tacet.⁊ nu.2.

a b §.Tutoꝛ. Si inuit⁹.[a] Nō valet authoꝛitas interpoſita a tutoꝛe inuito,[b] nec pñtia coꝛpoꝛis cū igno
1 rātia.h.d.No.poſſe[†] eſſe ꝑſentiā ſine cōſenſu,⁊ ſic facit,ꝙ l3 teſtis dicat ꝙ fuit pꝛeſens,ꝙ nō ſufficit:niſi dicat ꝙ vidit,⁊ audiuit.Ad idē j.e.l.nō multū.⁊ C.ď erro.aduo.l.j.⁊ ꝑ Io.An.extra ď teſti.
c c.pꝛeſentiū.Contrariū[c] puto ꝙ ſufficiat,[d] eſt tex.in l.teſtiū.C.de
d teſt.vbi ſufficit ꝙ teſtis dicat,numeratū eſt in eius ꝑſentia ꝙ ap paret,q2 ipſe nō poſſet dicere ſe pꝛeſentē,niſi itellexiſſet. Facit ſ. de arb.l.diē ꝓferre.§.ſi coꝛā Titio.de verb.ſigni.l.coꝛā.Secus
e eſſet ſi teſtis dicat aliū foꝛe pꝛeſentē,q2 non ſequitur,[e] ergo intel ligentē,q2 pōt eſſe vnus ſeparatus ab alio.Ita loquitur hic cū ſi mi.Sed qñ lex vel homo iubet aliquid fieri eo pꝛeſente ,ſemper[f]
f intelligitur,⁊ eo intelligēte.d.§.ſi coꝛā.Titio.⁊ d.l.coꝛā.Itē hec
2 lex[†] a cōtrario ſenſu facit,ꝙ pꝛeſentia tutoꝛis tacentis ⁊ intelli gētis inducat authoꝛitatem.Uide hūc tex.ibi,occupatus tacuiſ ſet.ergo ſi non fuit occupatus,licet non loquatur.ſufficit.ſecūdū Iac.de Are.quod non placet,vt dicam j.eod.l.iij.⁊ ibi vide.

ADDITIONES.

a POMA.Inuitus.De ratione huius §.vide in l.ſub pꝛetextu.C. de here.actio.

b ALEX.¶ Tutoꝛe inuito.Hoc verum,niſi ſit compulſus a iudi ce,vt not.Bal.in l.fi.§.j.de bo.que lib.

c P.PAV.P.¶ Contrarium.Multas concoꝛdantias vide ꝑ Ia. POMA.ſo.in Rub.C.de in ius vocando.¶ Uide Alex.cōſ.ij. ij.col.iiij.vo.⁊ cōſ.xliij.in pe.co.e.vo.⁊ cōſ.cxxiiij.i ij.vo.⁊ opi. Bar.dt cōmunē Ale.cōſ.clxxx.inci.in cauſa Angeloꝛū. in ij.vol. Ale.inci.in cā opi.in iiij.vo.Pꝛo qua opi.Bar.facit gl.l.tutoꝛ. C.de peri.tut.ſed ꝯ Bar.tenuit idē Ale.cōſ.cxv.incip.viſo ſupe rioꝛi themate in iij.vo.⁊ cōſi.cxxxiiij.i ij.vo.i j.co.ad fi.vid Ale. cōſ.v.in j.vo.Fel.in pꝛemio decretaliū,⁊ aliqđ i c.cū literis i vlt. co.⁊ c.cū cauſam.verſ.ſcđo declara.e.ti.⁊ c.§.ꝑ ꝑ fi.de teſt cogē. Cepo.conſi.lxj.Barb.cōſi.xxix.in j.vo.⁊ cōſ.ſe.⁊ cōſ.iij.i ij.vo.

d ALEX.¶ Quod ſufficiat.Bal.in l.ij.§.voluntatē.ſ.ſo.ma.ꝑ gl. ibi i verſ.ſ3 ſi abſens.dicebat ex illa gl.colligi,ꝙ ſi teſtis ďponit mutuū eſſe factū,⁊ interrogatus de cauſa ſcientie,dicit,quia fuit pꝛeſens,ſi non dt ꝙ vidit,non pꝛobat. Contrariū cōmuniter tene tur per Spe.de teſte.§.j.verſ.item ꝙ iuſſus,⁊ Bart.⁊ alij hic,⁊ Bar.in ſuo trac.de teſt.⁊ Bal.in l.ſi non ſpeciali.in pꝛin.C.ď te ſtā.⁊ in l.j.ad fi.C.de ſec.tab.⁊ Bal.⁊ Ang. in l. heredes palā j. de teſta.⁊ Bal.in l.teſtiū.per illū tex.C.de teſt.ibi in ver.pꝛeſto. ⁊ per alias rationes,de quibus dictis locis.Idē Imo. in d.c.ꝑ uenit de teſti.cogn.Idē tenuit Ange.in §.ſi quis igit.per illum tex.in ver.ſub ſui pꝛeſentia,de teſt.⁊ Imo.⁊ Abb.in dict.c.per uenit.de teſt.cogendis.quamuis ibi tex.habeat cōtrarium, ibi ſtantibus,⁊ videntibus:ſed debet intelligi ꝑ3 diſtinctionē Bar. Idem Bal.in l.diem pꝛoferre.§.coꝛam.de arbitris ⁊ vide Bal. in l. ij.§.voluntatem ſol.ma.⁊ Bald.in l.teſtium.C.de teſtib.vbi tenet cōtrarium,ſed Imo.in d.l.ij.§. j.tenet cum Barto.per ea que hic dicuntur.Adde Imo.in d.l.heredes palam,q cū Bar. concoꝛdat.Adde ꝙ no.Bar.⁊ Bald.poſt gloſſ.in l.j.C.de erro. aduo.⁊ latius per Barto.in tractatu de teſti. ⁊ Bal. in c.j.de contro.inter domi.⁊ vaſa.de inueſt.tenet cōtra Bar.hic.¶ Ad de pulchꝛe Bald.conſi.mihi ccccxj.quidam nomine Ant.ij.lib. Et ad Bar.hic vide Frāc.de Aretio in c.j.de iudicijs.⁊ Bar.in conſi.iij.in pꝛimo vo.Et in conſi.xxix.in ſecundo volumine.

e POMA.¶ Sequitur.Ad declarationem vide Alex.conſil.xlix. vl.col.in pꝛin.in iiij.vol.

f POMA.¶ Item hec.Uide Bar.conſi.xxi.in j.volumine.

LEX. II.

Nulla.Quod ſupꝛa ꝓxime dixit in ſpecie,nunc ponit in genere.

LEX III.

1 ☞ Tutoꝛis potentia ⁊ taciturnitas an ſufficiat in actibus mi noꝛum.

Etiā. Sufficit authoritatē tutoris interponi parte nō
interrogata. h. d. ¶ Querit glo. † qd ſi tutor eſt tacēs
vel ꝑ ſe: an videat authorari taliſ ꝙ ſufficiat. In gl. ſūt
opiniōes finalit̄ d̄terminat ꝙ nō valet, ſ3 reqrit̄ ꝙ exp̄ſſe
loquat. In ꝯtrariū facit ſ. eod. l. j. §. fi. a ꝯtrario ſenſu. et hoc vi-
dēt tenere gl. ij. d̄ reg. iur. l. vbi nō voce. ⁊ j. eo. l. ꝙ dicim⁹. §. j. ⁊ ꝙ
ibi no. ꝯn ꝯtrariū ꝙ iſta gl. ſit vera apparet, qꝛ ſi nō reqreret ꝙ
tutor loq̄ret mut⁹ poſſet eē tutor. ⁊ authoritate: cui⁹ ꝯtrariū d̄t
in l. j. in fi. ſ. d̄ tutel. Et iſtā opiniōē tenet Dyn. i diſtictiōe magna
q̄ ponit ſup hoc tit. i c. q tacet. d̄ reg. iur. i vj. ⁊ Guli. d̄ Cu. in l.
pn̄ltiū. ſ. de adoptio. Et iſtud puto verū. ¶ Nō obſtat. ſ. eo. l.
j. i. fi. qꝛ ibi nō ꝯſumi ar. a ꝯtrario ſēſu: qꝛ reſult. prau⁹ itellect⁹.

ADDITIO.

a ¶ Eſt tacens. An in p̄ſtāda authoritate reqratur, ꝙ tutor lo-
quatur adde, tamē Bal. in l. ſi patruus. C. cōmunia vtriuſque iu.
vbi omnino vide. Et an in p̄ſtāda authoritate requirātur ver
ba vide q̄ habētur poſt Bal. in l. fi. §. neceſſitates. de bo. que lib
⁊ de verbo ꝯſentire, vide omnino Bal. in authen. hoc ius porre-
ctū. C. d̄ ſacroſā. eccle. vbi querit, an collegiati poſſint cōſentire
in alienatione rei eccleſie, vide Bal. in l. ſi ſinc. C. ad Velleia. ⁊ i-
bi ſcripſit. Adde Abb. conſi. xl. ij. lib. vbi allegant banc l.

LEX. IIII.

1 ☞ Adminiſtratio ſi vni cōceſſa eſt, an alijs videatur denegata.

Et ſi pluribus. Sufficit vnius tutoris authoritas ſi pōt a. imi-
a niſtrare alias ſec⁹. hoc d̄t. ¶ Epp. j. de acqui. here.
pupillū. Vol. glo. Intelligas hic, non cōceſſa, id eſt,
denegata adminiſtratione a teſtatore, vel a iudice in totū vel in
parte. Et ſi dicis in q̄ differt. a fine huius legis, vbi loquitur de
b remoto. Dic vt in gl. Tu intelligas iſtā legem, vt iacet b. Tutor
enim nō pōt adminiſtrare, niſi ſibi decernatur adminiſtratio per
iudicē vel per teſtatorem, vt plene dixi in l. legitimos. in princi.
ſ. de legit. tut. ⁊ no. in l. tutor qui repertoriū. in prin. ſ. tit. j. ⁊ C.
1 de arb. tu. l. fi. ⁊ j. eo. l. tutoreo. ¶ Querit glo. † cōcedēdo admi-
niſtrationem vni, videatur alteri denegare: Et diſtingue, aut eſt
certū quid iudex ſenſerit ⁊ ſtamus certo. In dubio vero cōcedē
do vni videtur denegare alijs vt ſ. de iud. l. cum pretor. ¶ Iſtā
c glo. intelligo quando omnes tutores fuerunt p̄ſentes, ⁊ cauſa
cognita, ſecundum ꝙ ponitur in l. iij. §. fin. ſ. de admini. tu. ⁊ fuit
decreta adminiſtratio vni, tūc videt alteri denegata, vt dicit iſta
gl. ſ3 ſi abſq3 cauſe cognitione, vt fieri ſolet, iudex decernit admi
niſtrationē vni, non videtur denegare alijs, imo etiam ſi alijs de-
creuiſſet, decretū duraret nō enim poteſt iuri alterius derogare
ſine cauſe cognitiōe. l. de vnoquoq3 de re iud. ⁊ de adop. l. nā ita
diuus. Ex his apparet qualiter debet intelligi pupillū. que fuit
ſ. alle. p cōtrario. Nam ibi loquitur in pluribus tutoribus qui
poterāt adminiſtrare ⁊ habebant decretum iudicis, tamē vnus
non adminiſtrabat, certe bene poterat authoritatē interponere.
Ita loquitur ibi iſta glo. nota.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Epp. j. vide Bal. in l. in exercēdis. C. de fide
inſtru. vbi alleg. not. iſtam glo.
b ¶ Vt iacet. Nota banc gl. ꝙ iſta diuerſa ſunt aliquem deponi,
⁊ adminiſtrationē ei auferri, quā ſingulariter allegat Bal. i c. j.
de vaſſallo mil. q arma bel. depo. in l. ſi tutor. C. in quib. cauſis in
integrum reſtituit.
c ¶ Iſtam glo. intelligo. Iſtā glo. no. quia ſingu. ſecundum Bal.
in l. j. C. de tranſac.

LEX. V.

1 ☞ Pupillus tutori non obligatur naturaliter in quantum
eſt locupletior tamen obligatur.

Pupillus. Pupill⁹ tutori, tutore authorā
te, non pōt obligari naturaliter
niſi q̄ten⁹ fact⁹ eſt locupletior, ſed cum authoritate
alteri⁹ tutoris peterit hoc d̄t. Nol. † ꝙ pupill⁹ tutori
nō obligat naturaliter: qꝛ lex reſiſtit obligatiōi. Prohibet enī
pupillū obligari tutori vt hic. ſimile i l. ſi nō ſortē. i pri. d̄ cōdic.
indeb. ſed extraneo obligatur naturaliter: qꝛ lex nō reſiſtit obli
gationi, l3 non aſſiſtat, l. j. in fin. j. de noua. qd̄ plene dic, vt ibi.
Secūdo no. qd̄ obligatur in quātū factus eſt locupletior: ſ3 hic
aduertendū, an obligetur obligatione deſcēdēte: ex ꝯtractu qui
geritur, an vero obligetur cōdictione ſine cā, vel ex eqtate. l. ſi ⁊
me ⁊ Titiū. ſ ſi cer. pe. vel actione ad exhibendū, ⁊ ſimilib⁹ iudi
cijs Reſpōd. dic, vt not. in l. iij. in princi. ſ. commodati.

§. Pupill⁹. Pupill⁹ in cōtractu vltro citroq3 obli
gatio ſine autho. tutoris non obligatur
ſed alium ſi obligat hoc dicit. Quero ſi pupillus agat contra
ſū qui ſecum contrahit an illi permittatur agere contra eum
Reſpōd. nō ſed retentionē habet, niſi pupillus contractū imple
at ex parte ſua. Ita not. an ſimili in l. in cōſe. in princip. ⁊ l. j. ſ.
de minoribus. Item adduci diligēter, qd̄ iſtd̄ habet locū quan-
do ab initio contrahitur. ſecus ſi poſt contractum factum de eo
diſſoluendo ageretur: qꝛ tunc non intelligitur liberari pupillus
ſi aduerſarius non liberatur, l. ſi id quod. §. fi. ad reſcind. vend.
Pro ratione cogitabitis.

1 ☞ Diuerſitas inter ementem ⁊ vendentem debet eſſe.
2 Notarius conſtituendo procuratorem, ſi ſcribit inſtrumentu3
manu ſua, ⁊ promittat ſibi ipſi ſtipulanti nomine eorum ⁊c. non
poteſt.
3 Emens per interpoſitam perſonam preſumitur in fraudem, niſi
ſi palam, ⁊ bona fide faciat.
4 Tutor quando poſſit emere rem pupilli.

1 §. Item ipſe tutor. No. ꝙ † inter ementem ⁊
vendentē eſſe d3 diuerſi-
2 tas, vt ſ. de rerum permu. l. j. Hoc facit ad q. ſi notarius † facit p
curatorem, ⁊ ſcribat inſtrumentum manu ſua, ⁊ adijcit, quod p-
mittit ſibi ipſi notario ſtipulati, ⁊ recipienti nomine eorum, quo-
rum intereſt, de rato, ⁊ de iudicato ſoluendo, ⁊ ſimilia, quod non
valeat, cum inter promittentē, ⁊ eū, qui promittitur, debeat eſſe
a diuerſitas, qd̄ plene dixi in l. ij. de ſtipu. ſeru. No. qꝛ eo ipſo quod
3 † quis emit per interpoſitam perſonam, preſumitur fraus, niſi
4 hoc fecerit palam ⁊ bona fide, vt tex. d̄t. † Vltimo pro declara-
b tione p̄ſentis §. diſtingue, qn̄ tutor emit b rē3 pupilli ſui, aut emit
per ſe, aut per aliū. Si per ſe, aut authoritate cōtutoris ſui, aut
authoritate ſua, aut tertio vendente, vt puta creditore. Primo
c caſu, aut emit bona fide, ⁊ valet emp. c vt hic: ſecus ſi mala fide,
puta, p̄tio viliori, ⁊ tunc nō valet, vt hic. ꝯ facit C. ſi ven. pig. aga.
l. j. ⁊ qd̄ ibi no. de iure fiſci. l. iij. li. x. ⁊ qd̄ ibi no. Aut emit autho.
ſua ⁊ tunc apte emit rem iam alij legitime venditā, cum ipſe pre
tiū nollet ſoluere, ⁊ valet emptio, ſ. ti. j. l. tutor rerū. Aut nemini
fuerat vendita, ⁊ tunc aut emit palā ⁊ bona fide, ⁊ tunc valet ſe-
cundum opi. Io. ⁊ gl. arg. ſ. tit. j. l. non exiſtimo. ⁊ nota. in d. l. tu
tor rerū. No. etiam C. de contrah. emp. l. cum ipſe tu. ⁊ ſ. de con
trahē em. l. ſi in empt. § fi. ⁊ poterit hoc caſu ſibi ipſi authorari.
Aut emit clam ⁊ tacite, ⁊ non valet vt hic in prin. Si vero emit
per aliū, ⁊ tunc aut per perſonā ſuo iuri ſubiectam, ⁊ non valet
perinde, ac ſi ipſemet emeret, vt hoc §. in fi. Aut non erat ſuo iu
ri ſubiecta ⁊ tūc ſi palā ipſe emebat ⁊ hoc apparebat, l3 nomen
alterius faceret in inſtrumento adſcribi, valet emptio, vt hic, in
verſ. ſane. Si vero hoc non apparebat, non valet: eo enim ipſo ꝙ
d per interpoſitā perſonā emit, fraus preſumitur. d vt hic, in ver.
ſed ⁊ ſi per interpoſitam. ꝯ facit j. de acq. he. l. ſi is qui bonis. C.
de na. libe, l. iij. in fi. ⁊ hoc etiam intelligo ſi emat a cōtutore ven
dente, vt dicit tex. ſi vero emeret vendente creditore, valet ſi bo
na fide fiat: ſecus ſi mala, vt hic, in verſi. ſed ſi creditor. que mala
fides preſumitur ex modicitate pretij, vel ex interpoſitione, vt
ſ. dixi ⁊ predicta intelligas in tutore cui eſt directa adminiſtra
tio, alias poteſt emere, vt extraneus, vt j. l. proxima.

ADDITIONES.

a
POMA. ¶ No. ꝙ Vide Alex. l. j. §. fuit queſitum. in primo no-
tabi. ff. ad Trebel.
b ¶ Tutor emit. No. quid iuris quando tutor emit rem pupilli
ſed quid in prelato: vide Bal. in authen. quibuſcunq3 modis. de
ſacroſ. ecc. ⁊ Pet. de Anch. in cle. j. de exceſ. prelat. ⁊ adde ple-
ne Bal. in l. cu ipſe. de contrahen. emp. ⁊ Imo. in l. j. §. fuit que
ſitum. ad Treb. Quid in executore teſtamenti: no. per Io. and.
⁊ Spe. in tit. de inſtru. edit. §. nunc vero aliqua. in vltima char-
ta. in addi. incip. conueniat.
c ¶ Valet emptio. Quando bona fide ⁊ palā reemiſſe preſumi-
tur, vide Bar. in l. frater a fratre. in fi. de condic. indebi. ⁊ facit
quod no. in l. fi. de ritu. nup. ⁊ Bal. in l. fi. C. de ſumma trinit. ad
de Bald. in terminis. conſi. cc xl vij. iij lib.
d ¶ Fraus preſumitur. Adde Cyn. ⁊ Bal. in l. ij. C. de repu. her. ⁊
quod no. Dy. in cap. fi. de regulis iuris, in ſexto ⁊ Bal. in repe.
l. j. de ſacroſ. eccle.

LEX VI.

Tutores. Tutores nō poſſunt adminiſtrare,
niſi eis adminiſtratio decernatur,
⁊ tunc poſſunt emere, vt extranei. h. d.

LEX VII.

Quod dicimus. Hoc principiū declar.
vt ſ. eo. l. j. in prin.

§. Si duo. Diuerſitas tutorum authorātium non im
pedit conſtitutionem duorū reorū, h. dicit.

¶ Quero, an ſemper ſufficiat vni⁹ authoritas. Reſpõ. ꝙ ſic. vt ꝭ. cod. l. ⁊ ſi pluribus, niſi eſſet expreſſe dictũ, ꝙ non poſſet vn⁹ ſine altero, Titiũ, ⁊ Meuium in princip. ſ. titulo primo. ¶ Quero quãdo vnus eſt preſens, ⁊ tacẽs, ⁊ alter authoratur, an videatur ⁊ alter authorari: Tex. hic videtur dicere ꝙ non. In cõtrariũ facit tex. ꝭ. cod. l. inter pupillos. Glo. dicit ꝙ hic exprimabatur, ꝙ vnus tutor tantũ authorabatur, ⁊ vnus tutor ignorabat de alio, ⁊ ſic innuit ꝙ authoritas poſſet preſtari, etiã ſi tutor non loquatur. Contrarium determinari ſ. eodem l. tertia, ⁊ melius, vt ibi dixi.

1 ☞ Filius notarius an poſſit cõficere inſtrumẽtum de cõtractu patris.

§. Si ⁊ pater. Filius tutor nõ põt interponere authoritatẽ cõtrahente patre, in cuius 1 eſt poteſtate, hoc dicit. Dynus hic eſt argu. quod filius † nota- a rius non poteſt inſtrumẽtũ conficere de contractu patris[a], ⁊ facto inſtrumẽto non credatur pro hoc: q2 tabellio eſt loco teſtis, ꝭ. de teſt. l. Domiti⁹. ſed teſtis idone⁹ nõ eſt, vt ſupra de teſt. l. teſtis idone⁹. ergo ⁊c. E cõtra ꝙ poſſit, cũ ſit publicum officiũ. C. de tabul. l. generali. lib. x. ſed quo ad ius publicũ attinet, non curat patria poteſtas, vt ꝭ. ad Trebel. l. nam quod, ⁊ ſ. de iud. l. in priuatis. Sed põt diſtingui an ſit in poteſtate patris vel non vt ꝭ. de ſal. l. impuberẽ. §. ſi dominus. in fin. Ita dicit Dy. Cõtra hoc facit ꝙ nota. ſ. eodem. l. j. vbi non inſpicitur patria poteſtas, ſed an patri queratur, vt ibi ſolui. Hic vt ibi dixi.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Cõtractu patris an fili⁹ tabellio poſſit cõficere inſtrumentũ de re parẽtis, vide Bar. in l. ſi pater, ꝭ. de ſal. ⁊ late Bar. in cõſilio incipie. filiusfamilias notarius. Et vide Bald. in l. inſtrumẽta, ad fi. C. de prob. vbi ponit an tabellio domeſticus, ⁊ amicus, inſtrumentum conficere poſſit.

LEX VIII.

Et ſi cõditionalis. Interpoſitio authoritatis eſt actus legitimus. qui cõditionem non recipit. hoc dicit. a Et eſt argume. quod ſi authoritas[a] interponatur ſub a hac cõditione, ſi ⁊ inquantum poſſum de iure ꝙ non valeat. [b] In contrariũ facit, quia conditio, que preſens tempus reſpicit, non ſuſpẽdit, l. cum ad preſens. ſ. ſi certum petatur. Cõtra hoc eſt ꝭ. c de acquirẽ. heredita. l. cum qui duobus. §. fin. vbi etiã conditio[c] de preſenti vitiat actũ qui non recipit conditionem. Non determino modo.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Si authoritas. Vide Fel. in c. cũ contingat. de offi. delegati.

b ALEX. ¶ Nõ valeat. Bald. talem interpoſitionẽ decreti tenet fore validã. in l. j. C. q̃ admit. ⁊ de materia iſta vid eũmet Bal. q̃ reſpõdet ad textum, in l. eum qui hic alleg. per Bar. licet non alle. in l. potuit, in octaua queſt. C. de iure delibe. Adde Bar. in l. cũ propter. de l. preſtan. ⁊ vide glo. in capitu. cum contingat de officio delega. ⁊ Bart. in l. ſi quãdo. in fine princip. de le. primo. ⁊ Bart. in l. pretor. in princi. de dãno infecto. ⁊ quid ſi dicat authoritatem meã interpono, ſi de iure debeo vide Bal. in dicta l. prima C. qui admit. ⁊ q̃ dicit, ꝙ valeat. Et qd ſi dicit aliquis hereditatem adeo, ſi de iure poſſum. Vide Bal. in d. l. potuit.

c POMA. ¶ Conditio. Vide Io. Fab. §. cõditiones. Inſt. de verb. oblig. Roma. in rub. de arbi. in pen. col.

LEX XI.

1 ☞ Negatiua prepoſita ſigno vniuerſali facit equipollere ſuo cõtra dictorum.

2 Pupillus quando, ⁊ quibus caſibus obligetur.

a 1 Obligari. [a] No ꝙ † negatio ꝑpoſita ſigno vniuerſali, facit eq̃pollere ſuo cõtradictorio. Simile in l. legitimos. §. an ergo. ſ. de legi. tu. Oppo. ꝙ iſta lex ſibi cõtradicit. Nã pmo dicit pupillus põt ſibi acquirere, ⁊ declaratum eſt ꝙ in cõtractu vltro citroque obligatorio pupillus non obligatur ſed aliũ ſibi obligat. l. pupillus §. pupillus. ſ. eo. Poſtea hic ſubditur cõtrariũ. Nam mutuando non obligat ſibi aliũ, q2 ipſe alienare non poteſt. Videtur enim ꝙ quanq̃ ipſe non alienet, alius tamen ſibi obligetur. Reſpon. hic illud, quod eſt interdictũ in perſona pupilli, eſt immediata cauſa obligationis alterius. Mutuũ em̃ nõ contrahitur ſine re ideo niſi tranſeat dominium in alterum non cõtrahitur mutuũ, quod eſt immediata cauſa obligationis alterius. Sed contractus emptionis, ⁊ venditionis contrahitur conſenſu, ⁊ ſic qđ pupillus obligetur nõ eſt immediata cã obligationis alterius, ſed conſenſus illius, qui conſenſus interuenit. ¶ Ad idẽ b oppo. [b] de hac. l. §. hereditatẽ. ⁊ Inſti. eo. §. neq̃. vbi lucroſam hereditatem non poteſt acquirere. Reſpon. licet hereditatis ſit lucroſa tñ poſſibile eſt, qđ eſſet ſibi damnoſa, ideo non permittitur ſibi adire ſine tutoris authoritate. Hoc tangit Dy. in c. quod ob gratiam. extra de regu. iur. lib. vj. ⁊ Dy. in l. quod fauore. C. de le. Vel dic, qđ lȝ conſtet hereditatem eſſe lucroſam, tñ q2 illud acquirere ſit per iſtum actũ obligandi ſe, ideo non permittit lex qđ fiat ſine tutoris authoritate: facit ꝭ. de acq. here. l. more. Sed ad c illud opp. [c] qđ dictũ eſt ſ. de contractu vltro citroq̃ obligatorio, qui valet quatenus eſt p pupillo, non in eo quod eſt ꝯ eum ita valet hec aditio quatenus eſt pro pupillo, non in eo qđ eſt contra eum. Reſp. q2 in illo contractu ſunt diuerſe perſone, merito non prohibet in vna perſona valere in alia nõ. Sed in iſto quaſi contractu eſt vna perſona tantum quaſi cõtrahens, ſcilicet pupillus qui adit, ideo non dȝ ſcindi vt pro parte valeat pro parte non: q2 ead. res non dȝ diuerſo iure cenſeri. l. enim qui edes, de vſucap. Preterea hereditatis aditio non recipit diuiſionẽ in pſona eiuſdem. l. j. ⁊ ij. de acq. her. Preterea ſi adiret ⁊ non obligaretur, eſſet heres, ⁊ non heres ⁊ ſic repugnantia, contra l. vbi repugnan- 2 tia. de reg. iur. ¶ Diſtingue ergo ex predictis. Aũq̃ † pupillus obligatur tantum ⁊ nõ põt ſine tutoris authoritate, vt in prin. l. Aũq̃ tantum acquirit ſibi, ⁊ in nullo obligatur, nec de ſuo diminuit, ⁊ alium ſibi obligat. ⁊ tunc hoc poteſt ſine tutore, vt in ꝭ. reſpond. Aũq̃ tantum celebrat aliquem contractum, vel quaſi, in quo vel ſe obligat, vel de ſuo diminuit, ⁊ alium ſibi obligat, vel ſibi acquirit, tunc aut ille actus celebratur per ſe ſolum, ⁊ non valet, ne ipſe obligetur, vt hic, in §. hereditatem. ⁊ infra de acquir. he. l. more. ⁊ Inſtiti. eo. §. neq̃. Aut ille celebrat cum alio, ⁊ tunc aut diminutio patrimonij pupilli eſt cauſa proxima, ⁊ immediate obligationis alterius, ⁊ pupillus ſibi nõ acquirit vt in mutuo, ⁊ ſolutione, vt hic, in ver. ſed credendo. Aut non eſt cã proxima ⁊ tunc pupillus non obligatur, ſed alterũ ſibi obligat vt ſ. e. l. pupillus. de acti. em. l. Iul. §. ſi quis a pupillo. Fallit in l. ſi id quod. §. fi. de reſcin. ven. dixi in d. §. pupillus. Fallit in aditione hereditatis. nam lȝ ſit actus, qui cum alio celebratur non valet, etiã in quantum cõtineret commodũ pupilli, vt hic. Ratio, ꝑpter repugnantiã que reſultaret, vt dixi ſ. circa adeundã hereditatẽ.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Obligari. Adde tñ qđ ſi pmiſi pupillo, qđ p me emeret, ⁊ emit, põt ſine tutore mihi iura cedere. tex. eſt no. in l. iiij. §. nihil. ⁊ quod ibi Bart. ꝭ. de manu. ⁊ Bal. in l. j. x. q. C. ſi ſer. exte.

b P. PAV. P. ¶ Ad idem opp. De iſta ratione, ⁊ de alijs, ⁊ quid ſi hereditas ſit opulenta, vide Iaſ. in l. potuit. C. de iure delib.

c ALEX. ¶ Oppo. Pupillus poteſt ſuam conditionem meliorem facere ſine authoritate tutoris i negotijs. Sed quid in iudicijs: dicas idẽ. Gl. eſt not. in l. non ideo minus. circa fi. C. de procur. Facit tex. ⁊ quod glo. parua ibi dicit in l. ſi tutor. C. in quib. cau. in integ. reſti. non eſt neceſ.

1 ☞ Authoritas, ⁊ conſenſus an debeat interuenire ante vel ſtatim poſt.

a §. Tutor. [a] Authoritas debet in ipſo negotio interponi h. d. In tex. dr ſtatim, † intellige modicum ante, vel incontinenti poſt, non interueniente medio actu cõtrario. l. continuus: in prin. de verborum obligatio. cum ſimilib. Item hoc verũ in authoritate cõſenſus autem poteſt interuenire poſt ea. Item iuſſus poteſt ex interuallo ante precedere, vt dixi in l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ꝭ. de acquir. hered. Itẽ no. qđ, quando b conſenſus requiritur certo, ⁊ determinato tempore, ſequens[b] ratihabitio nil operatur, vt hic. ⁊ ſ. de his qui not. infa. l. quid ergo. dixi in l. bonorum. ꝭ. rem ra. habe.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Tutor. Utrum autẽ conſenſus capituli ſuperueniẽs conualidet contractum agitatum cum prelato, vide gl. in c. edocere. de reſc. ⁊ ibi maxime per Ab. ¶ Adde qđ lȝ pro actus validitate requiratur decreti interpoſitio, ⁊ debeat illud incontinenti interponi, ſm gl. ord. ſ. de iud. l. ij. ſuper verbo, auditurum non eſſe ⁊ Inno. in cap. dudum. de reb. ecc. non alie. lib. vj. per l. magis puto. §. non paſſim. ꝭ. de rebus eor. tamen quando ad validitatem actus requiritur ſuperioris authoritas, tunc etiã ex interuallo illa ſequi poteſt, vt no. gloſ. in c. nos. extra de his que fiũt a pla. ⁊ xij. q. ij. ſi qua de rebus. extra de iure patro. c. cura. Et hoc tenuit Ro. cõſi. j. P. Pau. P. Si requirat author. alicuius in actu, ſi ille act⁹ celebrat in vtilitatẽ ec. põt ex poſt ratificari, vide Felyn.

Fel. poſt Ab. in c. edoceri verſ. ſequi pōt. de reſcri. vide ad Bal. in l. cū his. §. eam tranſactionem. ff. de tranſa. ꝙ ibi requiri aliqd vt cōſenſus poſſit ex poſt facto interuenire, ponit Fel. vbi ſ. Itē ꝙ vbi requirit authoritas debeat in primo actu interuenire vide Fel. in c. cū dilecta verſi. amplia. extra de reſcrip. vbi ponit quartū ſignum. Et ꝙ vbi aliquid pōt interuenire poſt actū, nunquam dicatur tale requiſitum pro forma vide Alex. ⁊ Moder. in l. ſi quis mihi bona bona. §. iuſſum. ff. de ac qui. here. Itē ꝙ vbi requirit ſolennitas a principio actus non ſufficit interuenire ex poſt, puta in cōſenſu affiniū, vel ſimiliū: ſecus ſi requiratur poſt actum, vide Iaſo. in pen. ⁊ vlt. col. C. de precib. impe. offe.

b ALEX. Sequens ratihabitio. Hoc quomodo intelligat. vide ꝑ me poſt Bar. in l. in prouinciali. §. fi. cū l. ſer. de ope. no. nuntiat.

§. Etiā. Sufficit tutorem authorari pupillo preſente, licet alia pars ſit abſens. h. d. No. ꝙ quando cōtractus geritur per epiſtolam, tunc perficitur quando recipiens conſentit.

LEX X.

Tutor. Non imputatur tutori ſi impeditus non authoratur. h. d.

LEX XI.

Si ad pupillum. [a] Hereditas vel bonorū poſſeſſio non pōt agnoſci authoritate tutoris vel curatoris furioſi, qui tenentur, ſi nō vtiliter fuerint authorati. h. d. Iſtā legē examino vt in gloſſ.

ADDITIO.

a POMA. Si ad pupillum. Vide Roma. conſi. cxlix. in prin.

LEX XII.

Si ſeruus. Si ſeruus communis acquirit ꝙ vni ex dominis nō pōt queri, queritur alteri cui pōt. h. d. Gl. op. de l. proinde. §. ꝗ. ſ. de ſtipu. ſeruo. Hic plene vt ibi dixi.

LEX XIII.

Impuberes. In contractu qui non celebratur verbis, non eſt neceſſe pupillum loqui, ⁊ ei tutor poterit authorari. hoc dicit. Et hanc legem declara vt in glo. l. iij. ſ. eo.

LEX XIIII.

Non multum. Hic plene vt ſ. eodē, lege prima, in fine.

LEX XV.

1 ☞ Curator ſi habet plures cauſas, ⁊ comparens dicat, compareo pro omnibus cauſis valet.

LEX XVI.

a Accipientis. [a] Una voce poteſt interponi authoritas duobus diuerſis actibus. Op. ſ. de procurationibus. l. lz. §. ſi plures. vbi vnus non poteſt eſſe procurator agentis, ⁊ conuenti, ne ſibyp ſi condēnetur, vel a ſeipſo abſoluatur. Huius timore legit in gl. hec lex. tribus modis. Primo ꝙ vnus erat tutor duorum, pupillorum, quorum vnus conueniebatur a Sempronio ꝓ vna re, alius agebat contra eundem pro alia, ⁊ ſic cū fuerint diuerſa iudicia, ceſſabit dicta perplexitas, ⁊ bona eſt hec lec. ⁊ vera. Secūdo modo legitur, quod erat tutor vnius pupilli tātum q agebat contra vnum, ⁊ ad eodem reconueniebatur, ⁊ ſimiliter ceſſat dicta perplexitas, quia ſunt diuerſa ⁊ hec bona. Tertio modo agitur, ꝙ erat tutor duorum pupillorum, quorum vnus agit ꝯtra alium, ⁊ in eodem iudicio tutor interponit authoritatem agenti ⁊ conuento. Gl. hoc reprobat, quia non poterat iurare de calumnia Si enim tutor partem alteram non fouere iuſtitiā. Sed ab hac opinio. gl. ſe defendit, quia nō iurat tutor, ſed pupillus tutore. Iſta non eſt bona, qꝛ non pōt iurare pupillus vt no. in l. j. §. ſufficit. ſ. ti. j. ⁊ l. ij. §. ꝙ obſeruari. C. de iura. pp cal. Unde reſpondet gl. aliter, ꝙ loquitur ſm iura. vetera ſm que non iurabatur de calumnia. vt ſ. fami erciſ. l. inter coheres. §. ſi familie. ⁊ ꝑ doc. in l. j. in C. de iuramen. calum. Unde gl. reſpond. tertio mo ꝙ hoc iuramentū de calumnia poteſt omitti tacite vel dic verius, ꝙ poteſt eſſe caſus, in quo vterq; habet iuſtam cauſā litigādi. ſcilicet ille qui petit, ⁊ ille q defendit, ſcilicet ſi vult ꝙ cōmittat ſtipulatio de euictione, v. vtiq; ſ. de rei vend. ⁊ ſ. de neg. geſt. l. at q natura §. cum me. Supereſt alia opinione. ſ. d. §. ſi plures. Quo modo enim tutor poteſt ſibi meo cōdemnari, vel a ſeipſo abſolui Reſpond. vt tex. dicit ꝙ expreſſe hic loquit, quando ipſi pupilli ſuſpiciunt iudiciū tutore authore, nō ipſe tutor ꝓ pupillis, ⁊ ſic vnus pupillus cōdemnetur alteri, vel abſoluatur ab altero, non

b ipſe tutor a ſeipſo, ⁊ ſic ꝓcedit iſta lect. Ultimo iſte tex. fecit

c † ad queſtionem [c]. Unus procurator habet plures cauſas corā iudice: comparuit, ⁊ dixit: Ego preſento me in quolibet termi-

d no quē hic habeo, hoc eſt in omnibus [d] cauſis meis, an ſufficiat ſi cauſā nō exprimat hic tex. mirabiliter facit, ꝙ ſic: ad idem, infra de verborum obligatio. l. pluribus. in pricipio. ⁊ de accepti. lege pluribus.

ADDITIONES.

AND. BARB. Accipientis. Vide quod no. in l. iij. §. j. ff. de duobus reis. ⁊ per Bar. ibi ⁊ vide Pet. in c. Ray. de teſtamen. Accipientis. vide Fel. in c. cum ſuperior. de maio. ⁊ obed.

AND. BARB. Ultimo. Vide quod no. dicit Ang. in l. duo rei. j. de duobus reis. ⁊ in l. apud. §. Imperator. infra de manumiſ. vbi omnino vide.

ALEX. Facit ad queſtionem. Add. Bart. in l. ſi finita. §. Julianus. de dam. infect. ⁊ Adde Ange. in l. duo rei. j. de duobus reis. ⁊ vide que dixi in dicto §. Julianus.

POMA. Omnibus vide. Ro. ſing. cccxj ⁊ Barb. conſilio viij. in vltima colum. primo volumine.

LEX. VII.

1 ☞ Tutor quando cogatur authorari pupillo.

2 Poteſtas quando poſſit impediri per rectores ciuitatis de eo quod facit, ve reſeruari debeat tempore ſyndicatus.

a Si tutor. [a] Nō cogitur tutor in certo cōtractu authorari pupillo. h. d. Ꝯ p. C. de admini. tut. l. fi. in princi. Sol. Dicit gl. ſpeciale in iudicijs. Ratio, qꝛ certum eſt pupillū pati dānum, ſi non defendatur propter inmiſſiōem q̄ fit, quod no. Idem ergo eſſet ſecūdū doctores, in omni actu ſingulari, vbi certum eſſet pupillum pati damnū: ſi nō fieret. Sic poteſt intelligi ſ. tit. j. l. tutor q repertorium. §. ſi quis poteſt depoſitionē. Op. ſ. ti. j. l. in pri. Solu. Ibi cogitur adminiſtrare ab initio ſecus quādo nil adminiſtraret, ſed i vno actu authorari nō cogitur, ⁊ ita loquitur hic.

1 Ex predictis diſtingue. † Aut petit, ꝙ tutor cogat adminiſtrare in genere, ⁊ cogitur. l. j. in pri. ſ. titu. j. aut ꝙ cogat authorari in certo actu: ⁊ tūc aut in iudicijs, ⁊ cogitur l. fin. in pri. C. de admi. tut. aut extra iudiciū, ⁊ tūc aut eſt certum ꝙ ſi non authoretur, pupillus dānificabitur, ⁊ cogitur. argumen. dicte l. fina. in pri. C. de admi. tut. ⁊ ſ. titu. j. l. tutor q repertoriū. §. ſi quis poſt depoſitionem. Aut non eſt certū, ⁊ nō cogitur, vt hic ⁊ hanc di-

b ſtinctionē tetigit Dyn. [b] ſ. titu. j. l. j. i pri. ⁊ Cyn. in dicta l. fin. in prin. de admi. tuto. Opp. C. in quibus cau. in inte. reſt. nō eſt neceſ. l. fi. Sol apparet ex predictis, qꝛ ibi certū erat ab initio ledi,

2 ⁊ ibi ſoluit per Cyn. in prima oppo. Ultimo no. † arg. pro rectoribus ciuitatū, quādo priores vel conſules volunt eos impedire, vel cogere ad aliquid faciendū. vt poſſint licite dicere, poteſtis me cogere, vel hoc examinare, ſ; reſeruetur cognitio tēpore ſyndicatus. Quod intellige, niſi euidentiſſime male faceret, vt ex predictis patet, tunc enim cogi poteſt. De hoc eſt text. in authē. diffe. iudi. in princip.

ADDITIONES.

a ALEX. Si tutor. Bene faciunt in argu. que not. Bart. in l. ſi cum dotem. §. eo autem tempore. ſ. ſoluto matrimo. ⁊ hic adde Barto. in l. iij. C. de procura. cum concor.

b ALEX. Tetigit Dyn. adde ꝙ not. Barto. in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi pretori. de ope. noui nun.

LEX. XVIII.

1 ☞ Nomina debitorum an dicātur mobilia vel immobilia, ad hoc vt in eorum alienatione requirantur decretum.

2 Tutor ſolus poteſt delegare nomen debitoris pupilli, ſi pupillo expedit.

3 Tutor delegat ſine decreto ſolus, ſi in obligatione eſt pecunia.

4 Pecunia eſt de rebus, que ſeruando ſeruari non poſſunt.

5 Syndicus factus a capitulo cū authoritate ſuperioris, non agit contra ſuperiorem litigantem cum capitulo, vide ibi alia.

Poteſt. Que ſunt gerēda cū alio poſſūt expediri tutore authore, ſecus ſi cū ipſo tutore. Tunc enim nec poteſt authorari, nec ad id ſe authore procuratorē facere. h. d. Ex primo dicto glo. collige notabi. q cum alienationē immobilium ſine decreto prohibuit oratio Imperatoris, l. j. ſ. de rebus eorū. ⁊ lex Cōſtāti. C. de admini. tut. l. lex q̄ tutores, prohibuit alienatiōem mobilium, que

1 ſeruari poſſunt, ⁊ hic permittit alienatio † actionis: apparet ꝙ actio non cōtinetur appellatione mobiliū vel immobiliū. Cōtrarium

trarium not. j. de verbo. ſig. l. mouētiū. glo. diſtinguit[a] alibi ali
ter[b]. Aut in actione veniunt immobilia, ⁊ cōputantur inter im
mobilia Aut veniunt mobilia, ⁊ cōputantur inter mobilia, vt in
authen. de non alie. §. j. col. ij. Iſtam alleg. Cyn. C. ſi aduer. trāſ.
actio. in l. j. ⁊ C. de ſacroſāc. eccl. l. iubemus. §. fi. Dyn. diſtiguit.
Aut conſideramus ipſum ius obligatiōis, ⁊ ipſum eſt immobile.
Ita loquitur glo. in d. l. mouentiū. Aut conſideramus effectum
deſcendentē ex ipſa obligatione, ⁊ tunc dicit regula iuris, qui a
ctionē habet res videtur habere. Unde procedūt alie gloſſe, vt
diſtingamus. Aut actio daṫ ad mobilia vel ad immobilia, ⁊ ſe
c cundum hoc vel erit neceſſariū iudicis decretū[c], vel nō.[d] Non
d obſtat hec lex, q2 intelligo ꝙ hic erat debitor alicuius rei mobi
lis, que ſecūdum iſta tempora poterat alienari ſine decreto. Ita
dicit Dy. Sz Jac. de Aret. in d. l. mouentū, dicit ꝙ proprie lo
quēdo nomina debitorum nō ſunt mobilia, neq3 immobilia, ⁊ ſic
e eſt tertia ſpecies per ſe. Declaratur[e] per rationem, quia nō occu
pant locū cum ſint incorporalia: ergo non poſſunt dici mobilia,
vel immobilia cum hoc dicatur reſpectu loci: ⁊ ideo Iuriſcōſul.
de nominibus debitorū facit tertiā ſpeciem in. l. a diuo pio. §. in
venditiõe. j. de re iudica. ſ. de peculio. l. quā Tuberonis. §. pen.
⁊ quando non eſſet neceſſe, ꝙ iſta ſpecies numereṫ inter mobilia,
f vel immobilia retinent tertiam ſpeciē[f] per ſe, vt dictis legibus.
Sed quando eſt neceſſe ꝙ alicui horum accedat, tunc habet locū
diſtinctio gloſſ. Aut in actione venit mobile, ⁊ computatur inter
mobilia. Aut venit immobile, ⁊ cōputatur inter immobilia, ⁊ ita
eſt hic. Res enim minoris mobiles, que ſeruando ſeruari poſſūt,
prohibētur alienari hodie. ¶ Quid erit de actiõe: Certe eſt ad
uertendum quid in actione veniat, vt dicte glo. dicunt. Pro hoc
optime tex. C. de predi. minor. l. ſi ad reſoluēdū. De hoc tāgitur
in Spe. de ceſ. act. §. j. verſi. ſed nūquid minor. Facit quod no. in
Spe. de fru. ⁊ intereſſe. §. j. verſi. itē queritur. ¶ Oppo. ꝙ tutor
nō poſſit delegare. vt j. de nouationib. l. nouare. gloſ. ſoluit. hec
l. intelligitur ſecundum illā, quando per delegationem cōditio
2 pupilli ſit melior, vel fieri creditur, alias ſec⁹, vt ibi. ¶ †Quero,
vtrū tutor ſolus poſſet delegare. Tex. videtur ꝙ nō. j. ad Treb.
l. reſtituta. §. j. ⁊ ita habent quidā apoſtillatum hic per Dyn. Sz
puto ꝙ poſſet ſol⁹, ſi pupillo expedit. vt ſ. tit. j. l. tutor ad vtilita
tē. ⁊ d. l. nouare. j. de nouationib⁹. Nō ob. l. reſtituta. §. j. q2 ibi in
reſtitutione vniuerſali hereditatis, qua ſit vt actiões trāſeāt per
Trebel. ſecus in ceſſione, vel delegatione vnius actionis tātum.
3 ¶ Quero, †vtrū ſi in obligatiõe ſit pecunia poſſit delegari ſine
g decreto: Reſpōdetur ꝙ ſic. Pecunia[g] enim dicit eſſe inter res,
que ſeruando ſeruari non poſſunt, vt no. in l. j. §. fuit queſitū j. ad
Tre. Quod apparet ex legib⁹ nouis, que permittūt tutori. j. pe
cuniā mutuare, ⁊ ex pecunia ꝓdia emere ſine decreto, vt C. de ad
miniſtratione tu. l. j. ⁊ in auth. ibi poſita. ⁊ in aut. vt hi qui ob p
4 hi. ſe ha. §. pe. ¶ Uenio† ad ſecundā partem, ex qua nota, ꝙ ſyn
dicus fact⁹ a capitulo cū authoritate ſuperioris, nō poteſt age
h re[h] cōtra ſuperiorem ſi litigat cu3 capitulo. Et eodē modo ſyn
dicus factus a populo cum authoritate poteſtatis nō poteſt a
gere cōtra Poteſtatē ipſum. Qualiter autē ſiat tunc ſyndicus
quando ſubditi volunt agere contra ſuperiorem, dicit Innoc. in
c. edoceri. extra de reſcrip. ¶ Oppo. ad iſtā partem, ꝙ creditor,
vel debitor pupilli non poſſit eſſe tutor, vt in authe. minoris. C.
qui da. tut. poſ. Solu. Aliud olim, aliud hodie. Dicam in l. pro
pter litem. j. de excu. tuto.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Gl. diſtiguit. Uide c. relatū. ij. ꝑ do. Pe. de teſt.
⁊ in c. nulli de re. eccl. nō alienā. ⁊ ibi dixit Bal. in c. j. de feu. cog.
b POMA. ¶ Aliter. Uide Alex. cōſi. xxvij. in vlt. co. iij. vol. ⁊ cōſi.
cxj. iiij. vol. ⁊ cōſi. xvj. ad fin. in j. vol. ⁊ l. a diuo Pio. §. in vēditio
ne. ff. de re iud. Panor. cōſi. lxij. in ij. volu. ⁊ conſi. cij. v. vol. Fel.
in proemio decreta. Barb. conſi. xlv. ⁊ conſil. l. conſi. xix. ⁊ conſi.
ccxvij. Card. conſi. lxxij. in j. vo.
c ALEX. ¶ Iudicis decretū. Idem conſuluit By. in conſi. ij. in q.
pe. cuius tenor talis eſt, ſi tamen ceſſio actionis ſuper immobi
libus fieret ex cauſa tranſactionis non requiritur decretum, ſe
cundum eam, ſed tutoris authoritas. l. preſes. cum ibi no. C. de
tranſ. Uide tamen no. in l. j. C. ſi aduer. tranſ.
d POMA. ¶ Uel non. Uide Aret. conſi. liiij.
e ALEX. ¶ Declaraṫ. Uide ꝙ dixi poſt Bar. in l. mouētiū. de ver.
ſign. ⁊ adde Bar. in l. ſi ſic. §. j. de l. j. ⁊ in l. j. C. ſi aduer. trāſ. Bal.
in l. iubemus. la ij. ⁊ auth. hoc ius porrectū. de ſacroſāc. ec. ⁊ in l.
circa ſi. prin. de pace tenē. vide An. ⁊ Rom. in l. j. §. fuit queſitū.
ad Treb. ⁊ in materia iſta cōſuluit Bar. ⁊ habeṫ p Bal. in l. j. de
ſtat. ho. poſt Guil. ⁊ Bar. vide Joā. Andr. in tit. de inſtr. edit. §.
nūc vero aliqua in additio. ici. ſcire debes, ⁊c. ⁊ Abb. ī c. nulli. de
reb. eccl. nō alie. vbi refert. conſi. ccix. Old. Adde an appellatiõe
mobilium ⁊ immobiliū veniant iura ⁊ actiones, Bal. in l. j. §. ar
gēto. j. de auro, ⁊ ar. le. ⁊ in c. j. de feu. cog. in gl. in verbo immo
bilia, bonum tex. in l. bene a zenone. ſ. quadrim. ꝑeſcriptio. gl.
in l. ſi. C. in qui. cauſis in integrū reſtitutio. tex. i l. j. §. exactio. C.
de rei vxor. acti. Bar. conſil. l. An. conſ. ccxxxviij. in ci. Anaſtaſi⁹
per Bal. conſi. lxxx. in ſi. j. vol. An autem ſi pupillus ſit obliga
tus ad reſtitutionem dotis, vel ad actionem cedendam cōtra ꝓ
miſſores dotis, poſſit ſolus tutor, cum decreto tamen iudicis, eo
caſu ceſſionem facere, ⁊ an idem poſſit facere in quemlibet credi
torem pupilli, vide Rom. conſi. ccclxxxvj.
f ALEX. ¶ Tertiam ſpeciem. Et idem ſi competeret ad quātita
tem, quia reputatur tertium adiacens, vt firmat Lappus alle.
xcj. alias, lxxx. vt refert Roma. in l. ſi conſtante. §. ſi. ſolu. matri.
g AND. BAR. ¶ Pecunia enim. Et vide tex. in l. Iulianus. ſ. de
peti. here. ⁊ l. Ariſto. §. ſi. cum. l. ſeq. j. de iure delib.
h ALEX. ¶ Non poteſt agere. Quid autem ſi vniuerſitas eſt diſ
perſa, vide Inn. in c. cum ex iniuncto. de ope. noui nun. ⁊ in c. hu
milis de maioritate ⁊ obedientia.

LEX. XIX.

1 ☞ Curatoris dati pupillo qualis ſit poteſtas.

Curatorē. Curator poteſt dari pupillo ad a
gendū, non ad authorādum. hoc
dicit. No. quod impuberi poteſt dari curator. Quod
intelligo ſiue habeat tutorē, ſiue non, vt no. ſ. de tuto.
⁊ cura. da. ab his. l. curatorē, probatur in l. curatorē, eodem tit.
1 ¶ †Quero[a] de poteſtate iſtius curatoris: Reſpōdeo, tex. hic de
a clarat omnia, que poſſunt fieri per tutorē circa adminiſtrationē
in iudicio, vel extra: puto ꝙ poſſunt fieri per talem curatorē. Sz
in illis, que haberet facere pupillus tutore authore, tunc autho
ritas illius curatoris nullo mō ſufficeret. Ita intelligo iſtā legē.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Quero. Uide Alex. con. cxij. vol. j.

LEX XX.

1 ☞ Pupillus habens ſocium rixoſum poteſt prouocare ad di
uiſionem cum authoritate iudicis ⁊ maiore ſocio prouocāte mi
nores poſſunt diuidere inter ſe.

Inter pupillos. Nō eſt neceſſe tutorē
authorantē diuiſioni
ſe ſubſcribere. h. d. No. ꝙ nō eſt neceſſaria ſubſcriptio
in authore, loqui tamen debet, ſecundū ea q̄ dixi ſ. eo.
l. iij. ¶ Secundo no. ꝙ inter pupillos pōt fieri diuiſio. ¶ Opp.
j. de reb. eorum. l. ſi pupillorū ⁊ C. de predi. minor. l. pen. vbi pupil
lus non poteſt diuidere niſi prouocetur ad diuiſionē. Soluit pri
mo gl. ꝙ hic in hereditate nō erāt niſi mobilia, que ſolutio eſt ve
ra: ſed diuinationē cōtinet. Alij dicunt ꝙ hic fuit facta diuiſio
decreto iudicis ⁊ authoritate tutoris. Iſtam tenet Jac. de Are.
a tanq3 multū no.[a] †Nam quando pupillo expedit, vt q2 habet ſo
1 cium rixoſum, vel alias non expedientē ſibi, tunc ipſe poteſt pro
uocare ad diuiſionem cum authoritate iudicis, vt hic, ſm iſtam
ſolutionē: ⁊ probatur ſ. de tute. l. ꝙ dicitur, ⁊ hoc ſuccurrit equi
tas, ne ſocium rixoſum cogaṫ habere. argumē. pro ſocio. l. ſi cō
uenerit. Et hoc tangitur per Cyn. C. de ſacroſan. eccle. l. iubem⁹
circa principiū, ex hoc ꝙ ibi dicit tex. predia diuidere. Alij di
cunt ꝙ vnus ſocius ipſorum pupillorū maior, eos ꝓuocauit ad
diuiſionem. Iſtam ſolutionē etiam not. ꝙ vno ſocio maiore pro
uocante ad diuiſionem, alij minores poſſunt inter ſe diuidere: ꝙ
teneas menti.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Multum no. Sequitur Are. conſi. xxij. in j. colū. Ui
de etiam Alexan. conſi. vij. in fin. in v. volu.

LEX XXI.

1 ☞ Iudex in exequendo ſententiam poteſt incipere a precepto
de ſoluendo practica precepti.
2 Exequendi vnus eſt modus, vt primo pars citetur ad opponen
dum quare ſententia non debet executioni mandari.
3 Petitio reſtitutionis in integrū, quando impedit executionem
ſententie.

a Defendente.[a] Petitio reſtitutionis impe
b dit executionē ſētētie.[b] h. d.
Opp. ꝙ curator ſolus non poteſt abſtinere pupillum,
q2 hoc requirit cauſe cognitionē. vt l. in cauſe. §. cauſa
cognita. ſ. de minori. Due ſunt opi. Prima, ꝙ pupill⁹ nō immiſ
cuerat ſe iuridice, q2 vel ipſe ſolus ſine tutore, ſm Placent. vel
tutor ſolus ſine pupillo, ſm Azon. merito ergo nudis verbis po
teſt abſtinere. Quod intellige quantum ad hoc, vt in eum nō de
tur actio iudicati, non vt ſibi preiudicetur, vt interim ſe immiſ
cere non poſſit, quia hoc requirit tātam ſolennitatē, quantā adi
tio. l. is poteſt. j. de acquir. here. Alij, vt Hugo. dicūt ꝙ licet hic
in tex. non referatur, tñ in integrū reſtitutio fuit petita, ⁊ cauſa
3 cognita data, ⁊ hec tutior. Ex hac l. habes no. †practicam[c] ꝙ cū
c petitur ſententiam executioni mādari, iudex pōt incipere a pre
cepto

cepto de ſoluendo: vt precipio tib i, vt ſoluas id in quo condēna
tus es ꝑ ſententiā, vel oſtendas quare ſententia nō debeat māda
ri executioni. Ita enim incipit hic, dicendo, facias iudicata. ſ. a
cit ȷ. de oper. no. nunc. l. de pupillo. §. meminiſſe. vbi in nunc. q̄
2 ſit ꝑ pretorem, ponitur ſimilis modus. Alius †modus exequē
di eſt, vt in primo citetur pars, vt veniat ad opponēdum quare
ſententia no dȝ executioni mādari: licet quidā dicant ꝙ ſentētia
pōt executioni mandari etiā parte non citata. l. ab executione.
C. quoꝝ appel. non reci. Dixi plene in l. a diuo Pio. de re iud.
d §. in venditiōe. Scdo no. [d] ꝙ† petitio reſtitutiōis impedit execu
3 tionē [e] ſententie. Quod intellige [f] qn̄ cā reſtitutiōis erat euidēs,
f ita ꝙ apparebat, ꝙ non opponebatur cauſa calūnie, ⁊ prorogā
g de litis, alias non impediret executionem; ſed procederetur ad
executionem preſtita cautione de reſtituēdo ſi minor vicerit in
cauſa reſtitutionis, vt extra de in integrum reſti. c. auditis. ſa
cit C. de preci. Imperat. offe. auth. q̄ ſupplicatio. C. de fal. l. iij.

ADDITIONES.

a AND. BAR. ¶ Defendente. Allegatur ſing. iſta lex ꝑ Bald.
ꝙ ſententia ſuperincidenti poteſt ferri ſine ſcriptura, in l. fin. C.
de ſententijs ex breui. recitandis.
b ALEX. ¶ Sententie. Et per hoc dt Bal. in l. j. ⁊ in auth. ibi po
ſita. C. ſi vt ſe ab hered. abſt. ꝙ minor petens reſtitutionem ad
uerſus hereditatē, non habet probare ſe leſum; quia de ſe preſu
mitur. ⁊ in d. auth. not. illum tex.
c ALEX. ¶ Notabilē practitā. Cū petit̄ executioni mādari ſen
tētia, iudex pōt, tūc incipere a precepto. Et vide ꝙ dixi poſt Ba.
in l. de pupillo. §. meminiſſe. de ope. no. nū. ⁊ adde Bar. in l. j. de
exec. rei iud. Sed an requiratur libellꝰ, vide Bal. in l. ab execu
tione. quor. appellatiōes. de hoc ēt habetur in c. ſciſcitatꝰ de in
integ. reſt. ⁊ per Bal. in aut. que ſupplicatio. de preci. Imp. off.
⁊ ꝑ Bar. in l. iiij. §. cōdēnatū. de re iud. ꝑ Bar. ⁊ doc. in l. ſi. pre
tor. §. marcellꝰ. de iud. Et vide tex. gl. ⁊ Bar. ⁊ latiꝰ Bal. in l. j.
C. de inte. reſt. Bal. in rub. C. de iure deli. ad fi. ⁊ omnino. in l. fi.
ſi ex fal. inſtr. Ang. in l. furti. §. j. de infa. Spe. in ti. de exec. ſen. §
fina. verſ. in integ. Dixi plene poſt Imo. in dicto §. condēnatū.
AND. BAR B. ¶ Secundo no. Et facit l. ij. C. ad l. cor. de fal. ⁊ ꝙ
tenet Io. And. in tit. de iud. deleg. §. ſtat. verſi. ꝙ ſi ſtatuto in fi.
illius additionis.
e ALEX. ¶ Impedit executionē. An reſtitutio in integrū impe
diat executionē ſentētie. vide que dixi poſt Bar. ⁊ Imo. in l. iiij.
§. cōdēnatū. de re iudi. Et vide que dixi declarando hanc mate
riam in l. ij. §. ſi ſeruus. de acqui. poſſeſ. Et vide late Imol. in l.
qui a latronibus. §. j. de teſtam. Differentiā autē inter appella
tionē, ⁊ in integrū reſtitutionē, vide Bart. in l. illud. la ij. per il
lum text. infra. de appel. ⁊ Bal. in rub. C. de manu. vindi.
f POMA. ¶ Quod intellige vide Barto. conſi. xviij. in j volumi.
⁊ Roma. conſi. clx.
g ALEX. ¶ Progogāde litis. Adde quia dicit Imo. multū ſin.
in ca. poſt electionē. de cōceſ. prebēde. ꝙ vbi quis ad impediēdū
executionē ſentētie, vel inſtrumenti, opponit exceptionē, ſi iudi
ci videtur ꝙ animo calūniādi opponat, ⁊ differendi negotium, ꝙ
poteſt iudex nō admittere, ⁊ repellere excipientem. Quod dictū
refert Abb. in c. paſtoralis. §. qr vero. ⁊ in c. ex parte ij. de officio
deleg. ⁊ in c. nullꝰ. de preſūptio. Et idem voluit Imo. poſt alios
tn̄. ca. cū cōtingat. de officio deleg. Idem Pet. de Anch. in cap.
paſtoralis de exceptio. vbi allegat Inn. in dicto c. poſt electionē
Idem etiā in c. ij. de falſis. ⁊ in c. licet cauſam de probatio. in qui
bus locis alleg. illud dictū Innoc. Et facit quod voluit Inno. in
ca. fin. de libel. obla. Idem dicit Bal. in l. j. C. qui accuſa. nō poſ.
dum dicit, ꝙ exceptio malitioſe oppoſita nō impedit proceſſum.
Et ad hec adde elegātem gl. in ca. ſuper eodem. de officio dele
gati. quam vide. Et eodem modo videtur dicendū, ꝙ poterit re
pellere opponentē exceptionem nullitatis, vbi cōprehendit reū
illā opponere malitioſe, vt impediat executionem ſeotentie. Et
ibi idem dixit Bar. eſſe in cauſa ſūmaria, ⁊ ad hoc adduco gl. no
tabilē in c. perniciosā. de vſur. Et facit l. ſatis aperte. C. de falſis.
Et vide do Anto. in c. ſuper hoc de renuntiatio. vbi habet, ꝙ ex
ceptio nō veriſimilis non debet per iudicem admitti l. nō eſt ve
riſimile, ꝙ metus cauſa. Et ideo dicit Ange. in d. l. ſatis aperte.
ꝙ cum prima frōte exceptio videtur opponi per calūniam, non
eſt differēda executio. Adduco Io. And. in Spe. tit. de leg. §. iā
nunc dicendū. in addi. magna, incip. iam ponit verba Roffre. ve
niat alia queſtio, de accuſato de homicidio. quam ibi vide per eū
qui plene loquitur, ⁊ facit ꝙ voluit Imol. in l. ſi quis a latroni
bꝰ. §. ſi quis in capitali. ff. de teſt. vbi dixit ꝙ reſtitutio in integrū
impedit executionē ſententie, dum modo non ſit preſumptio cō
tra illum petentem in integrū reſtitutionem: vide Sal. in l. indi
cati. C. ſi ex fal. inſtru. ⁊ retuli poſt Bar. in l. iiij. §. condemnatum.
in apoſtil. magna, de re iudic.

LEX XXII.

SI quid eſt. Actus, qui tendit ad liberationem tutoris, non poteſt fieri eo authore hoc dicit.

Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere vel conuenire poſſunt. Titul. ix.

LEX I.

1 ☞ Probatio per iuramentum non admittitur, vbi quis conue
nitur ex ex dolo alterius.
2 Villa ſi conuenitur pro robaria facta in eius territorio ad dam
ni emendationem, non ſufficit ꝓbatio per iuramentum in litem.

OB dolum. Quando pupillus cōueni
tur ex dolo tutoris, non ad
mittitur probatio per iuramētum in litem. h. d.
1 ¶ No. †generaliter, [a] vbi aliquis cōuenit̄ ex do
a lo alterius, non admittitur probatio per iuramē
2 tum in litē. Et facit† ad queſtio. quādo derobatꝰ
non agit cōtra derobatores, ſed cōtra homines ville [b] ad emēda
tionē dāni, vt non ſufficiat probatio per iuramētum in litem. ſic
C. vnde vi. l. ſi quādo. ⁊ extra quod met. cau. c. fi. que admittunt
probationem rerū derobatarū per iuramentū, ꝙ habet locū ſo
c lum quādo agitur cōtra derobatorē, non contra aliū, [c] vt in quali
3 bet earum no. per doc. ſ acit† etiam, ꝙ ſi ſtatuto cauetur, ꝙ pater
teneatur ſoluere pro filio delinquente, ⁊ filius fuerit cōdēnatus
pro delicto ob contumaciam, ꝙ hec probatio non ſufficiat cōtra
patre, niſi contra eum vere probetur crimen. Ita dicit Dy. hic:
aliter videtur dicere in l. cum filius. ȷ. de verb. obl. Ego iſtā que
ſtionē diſputaui, ⁊ ſcripſi ple in d. l. cum filius. in prin. ꝶ p. ſ. ti.
j. l. fi. Sol. Intelligas hanc ſecundū illam, ſcilicet ꝙ pupillus li
beretur cedendo actionem. De hoc tamen plene dic, vt dixi. ȷ. ſi
quis omiſ. cau. teſta. l. ſi dolo.

ADDITIONES.

a ANDR. BAR. ¶ No. generaliter. Vide Bar. in l. ne quid. de in
cen. rui. Idem dicas, quando agitur de delicto in omittēdo, per
caſum ſingularem in l. argentarius. §. cum antē. ſ. d'edēdo. ⁊ ibi
Ang. ⁊ vide Lud. Ro. in rub. de iureiur.
b ALEX. ¶ Homines ville. ſ acit in ſimili dictū Bal. in l. j. in fi.
j. col. C. cōmunia de leg. vbi ſi ſtatuto cauetur, ꝙ in cauſis vertē
tibus ſuper inſtrumēto guarētigie nulla poſſit opponi exceptio.
intelligitur inter eos, inter quos confectum eſt inſtrumentū. ad
de etiam An. ⁊ Bal. in l. ſi debitori. C. ſi aduertere. ⁊ vide Bar.
in l. ne quid. ff. de incen. rui. nau. ⁊ illud dictum Bal. in d. l. j. C.
cōmunia de lec. ſequitur Pe. de Anch. in c. canonum ſtatuta. in
verſi. circa iſtam extenſionē alibi, ⁊c. extra de conſtit.
c ALEX. ¶ Non contra alium. Vide Bart. in l. ſi quando. C. vn
de vi. hic alle. per eum. ⁊ que no. in d. l. fi. de in lit. iu. ⁊ iſtud fuit
dictum Dy. hic. ⁊ idem tenet Bal. in c. j. §. conuenticula. de pa.
iur. fir. ⁊ Barto. in l. ne quid. de incen. rui nau fra.

LEX II.

1 ☞ Tutore emēte aliquid de pecunia pupilli, efficit̄ ipſiꝰ pupilli
2 Idem in vxore, eccleſia, ⁊ milite.
a SI tutor. [a] Quod tutor, vel curator acqrit ex
pecunia minoris, effic t minoris. h.
1 dic. Not. ꝙ illud † ꝙ emitur ex pecunia minoris, effici
tur minoris. Simile dt gl. in vxore, eccleſia, ⁊ milite.
Idem no in l. ſi vt proponis. C. de rei vend. ꝶ p. ſ. tit. ij. l. Titiū
⁊ Meuium. §. altero. Sol. ſȝ Dy. illa pecunia nō erat minoris,
lȝ fuerat redacta ex re minoris, ſed tutor erat debitor in genere
vt ibi dixi. ꝶ p. ſ. de ſol. l. filie. Sol. ſȝ Iac de Are. [b] ꝙ iſtud quod
hic dicitur, ꝙ res empta de pecunia minoris, efficitur minoris,
dȝ intelligi tutore vel curatore emēte. facit ſ. de pecul. ex facto
ſȝ extraneo emente, ſecus, vt no. in d. l. filie. niſi forte in ſubſidiū.
Ita debet intelligi. d. l. ſi vt proponis. C. de rei vēd. ꝶ p. ad id ꝙ
dicit hic de ſtipulatione, de l. ſolutum. §. per liberam. ſ. de pig.
actio. Sol. gl. hic. ⁊ melius in lege contraria, quod dic vt ibi.

ADDITIONES.

a ANDR. BAR. ¶ Si tutor. Vide Bal. i l. ſi vt ꝓponis. C. de rei vē
Bal. in l. ſi familie. C. fa. erciſ. ⁊ vide Bal. i l. ſi curator. C. ar. tut.
b ALEX. ¶ Iac. de Are. Vide Bar. in d. l. filie. ⁊ Bal. in l. ſi pa
truus. C. communia vtriuſque iudic.

Lex